

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parle in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica: št. 5 telefon št. 85.

Narodnonapredni volilci!

Dne 24. t. m. so dopolnilne deželnozborske volitve.

Ker je sedanja deželnozborska večina proti vsem zakonitim predpisom nasilno razveljavila mandata naših dveh poslancev, je naša posebna dolžnost, da ista dva gospoda zopet kandidiramo.

Kandidata narodnonapredne stranke sta

Jožef Reisner,
c. kr. profesor v Ljubljani

Adolf Ribnikar,
mestni tržni nadzornik v Ljubljani.

Za izvrševalni odbor narodnonapredne stranke:

Dr. Ivan Tavčar,
predsednik.

Dva volilna shoda.

Shod na Tržaški cesti.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj je sklicalo v soboto, 21. t. m. volilni sestanek v gostilni g. Fr. Oblaka na Tržaški cesti. Na dobro obiskanem shodu je kot prvi govornik nastopil gospod deželni poslanec

dr. Fran Novak

viharno pozdravljen od volilcev.

Narodno - napredna stranka bje principijelen boj za narodno in gospodarsko samostojnost bele Ljubljane proti zunanji in domači sovražnikom.

Vladajočo stranko v deželi smatramo za najhujšo škodljivko naših narodnih in gospodarskih interesov. Ko je svoj čas narodno - napredna stranka v deželi našla sporazum z Nemci zaradi slovenskega gledišča,

storila je to samo zato, da reši ta kulturni zavod.

Danes pa, ko imajo klerikalci v deželnem zboru in odboru moč v rokah, ravnaajo z našimi kulturnimi zavodi tako, kot z nemškimi, če ne še slabše. Dokaz za to, so prezirana slovenskega gledišča. »Glasbene Matic« itd. s strani vladajoče večine. Raje podelijo podporo nemškemu zavodu, a slovenskemu ne, ker so ga z velikimi težavami in žrtvami ustanovili in skušali vzdržati — naprednjaki v korist celokupnemu slovenskemu narodu. (Res je!)

Pod pretvezo križarske vojske za sveto vero ustvarili so gospodarski S. L. S. v deželi bojno polje, na katerem so vskile žalostne cvetke sovrastva in nestrpnosti. Dober del kaznivih dejanj v deželi, kojih posledice se odigravajo pred sodnimi in drugimi oblastmi, imajo politično ozadje; za vzgled navedem klerikal-

ne volilne sleparije, razžaljenja, denunciacije. V zadnji gorski vasi se ljudje med seboj proklinjajo. Boj kot se pridiga vsemu kar misli narodnonapredno. Taka je moralna vzgoja (ljudstva od S. L. S. (Odobranje.)

Kar se tiče specijelno bojkota, je narodno - napredna stranka ta bojkot dosedaj mirno prezirala, ker hvala Bogu naše meščanstvo ni zavisno v svoji eksistenci od dobre volje vladarjev S. L. S. Bojkot je pa nevarno orozje; naprednjaki lahko kopje obrnemo in potem bo vprašanje, kdo bo imel od tega škodo. Mesto da bi Slovenci pospeševali razvoj krepkih posameznih gospodarstev in gospodarskih individualitet, zastavlja S. L. S. svoje moči za to, da uničuje in zavira podjetnost posameznikov, kar spričuje n. pr. načrt o deželni klavnic, ter razne iz političnih vzrokov ustanovljene zadruge, ki so naperjene direktno proti posameznim stanovom, ki niso ničesar drugega zakrivil, kot da so nasprotnega mišljenja.

Če se pravi vladati, tudi previdno skrbeti za prihodnost, tedaj sem mnenja, da S. L. S. ne zasluži ime dobrega vladarja. Skrb pač le za sedanost, za trenutno moč svoje stranke, izginili so jim pa izpred oči vsi idealni cilji za dobrobit slovenskega naroda. Narodnost jim je poganstvo, zato se za slovensko uradništvo sploh ne zavzemajo, meščanstvo zatirajo itd.

Silen zadržek za nasičenje gospodstvenosti S. L. S. je ljubljanska trdnjava. Stolica slovenska ni v njihovih rokah, in to jih grize in peče. Zategadelj opletajo po njej z bičem, a krvavi sledovi udarcev se bodo trajno poznali na njihovih obrazih. Ljubljanske trdnjave niso zavzele od sedaj, ko so bili na vrhu svoje moči, zavzele jo ne bodo tudi ne v prihodnje. (Odobranje.)

Dolžnost vaša, častiti volilci je, da volite kandidata narodno - napredne stranke, ako se zavedate vseh škodljivih posledic, ki jih je prizadejala S. L. S. narodu slovenskemu in udarcev, ki jih je prizadejala dosedaj Ljubljani.

Nobeno sredstvo ni S. L. S. dovolj podlo, da bi se ga ne posluževala, da zatire narodno - napredno gibanje. Posegli so po denuncijant-skih sredstvih. Uradnika, ki se udeležijo naprednega shoda denuncirajo; kandidata, ki se izjavi pripravljenim

prevzeti odgovorni posel mandata, hočejo s tem kaznovati, da ga radi izmišljenih hudodelstev ovajajo. Baron Schwarz pa odobrava to gnusno početje klerikalne stranke, on tepa vse pravice uradništva v blato, podpira nesramne in podle namene klerikalcev. Klerikalci se bojujejo z vsakim orožjem proti vsemu, kar ne misli tako, kakor njihovi pristaši. A tudi to orožje se jim je skrhalo. S svojimi ovadbami dosegli so ravno nasprotni efekt, ker pošteno misleči ljudje drugega ne morejo odgovoriti ovaduh, kakor zalutati mu v obraz: »Tvoje družbe me je sram!«

Dokažite to častiti volilci pri volitvah, dne 24. septembra in volite iznova poslanca, ki jih je večina S. L. S. nasilno vrgla iz zbornice. (Viharno odobranje.)

Kot drugi govornik je nastopil, burno pozdravljen, gosp. tržni nadzornik

Adolf Ribnikar,

ki je začetkom kritiziral klerikalne mahinacije v deželnem zboru, s čimer so spremenili volilni red. Vrgli so iz deželnega zbora dva pravilno izvoljena poslanca, ker so se bali kontrole njihovega delovanja. Name-ravali pa so s tem doseči še drug cilj. Mislili so, da bodo poslanci narodno - napredne stranke glasno protestirali v deželnem zboru proti taki nasilnosti in da bi imela vsled tega vlada povod razpustiti deželni zbor. Imeli so pri tem pred očmi bodoče deželnozborske volitve, bojijo se, da leta 1914 izgubijo vsled opasne položaja par mandatov, zato so računali na to, da bodo pri teh volitvah, ki bi se vršile takoj po razpustu deželnega zbora, še preslepili ljudstvo in se obdržali na krmilu. A napredni poslanci so uvideli grde nakane klerikalcev, mirno in dostojno sta se odstranila izključena poslanca in s tem so se podrli upi in nade S. L. S. Finančni položaj v deželi je tak, da bo prišel še pred prihodnjo deželnozborsko volitev veliki polom, ki se ga klerikalci tako boje, ker jih bo pripravil od ves kredit med ljudstvom. S. L. S. ne pripozna nobene druge stranke, ubiti hoče napredno stranko, krade ji čast na vseh koncih in krajih. Če bi nikdar ne obstajala napredna stranka, morala bi nastati sedaj, da bi se vsvaril odpor proti nesramnostim S. L. S. (Odobranje.)

S. L. S. je na višku, dosegla je vrhunec svoje slave, a njena notranjost je gnila. Finančni uspehi deželnega gospodarstva so taki, da pride prej ali slej strahovit polom. Klerikalci se hočejo prikupiti dunajski vladi, delajo se lepe na zunaj, a v notranjosti imajo grdo rano! Prejšnji deželni glavar pl. Šuklje je razkril v svoji brošuri finančni položaj dežele. Pokazal je v svoji knjigi na brezmiselno razmetavanje deželnega denarja, povedal strmečemu svetu s številkami, da se bližamo propasti, deželne doklade se bodo morale zvišati od 40% na 60% itd. itd. Vijak deželne izsiljevalnice se bo vedno bolj natezal, davkoplačevalec pa bo ječal tod neznosnim jarmom. Klerikalci pred volitvami obljubujejo svojim volilcem zlate gradove, a po volitvah ničesar ne izpolnijo. Tudi to je razkril pl. Šuklje v svoji knjigi in je to pač jasn dokaz, da klerikalci svoje volilce samo varajo! (Res je!)

A ne samo pl. Šuklje je obsojal klerikalno gospodarstvo, pred njim je že poslanec Mandelj pokazal na finančne uspehe in vrgel svoj mandat stranki pod noge, ker ni hotel skupaj sedeti s takimi ljudmi, ki samo varajo volilce in jih slepe. (Odobranje.)

Tudi polom »Ljudskega odra« je pokazal, kako znajo računati finančni ježiji v deželnem dvorcu. Razmetavalo se je za popolnoma nesmiselne stvari ogromne vsote in uspehi razmetavanja so se tudi točno pokazali! Da slepijo ljudstvo, kjer le morejo, kaže tudi zadnja deželnozborska volitev v Belikrajini! Iz visokega profesor Dermastja postal je pohlevni učitelj in tudi sedaj skušajo slepiti na sličen način. Vrgli so se z vsemi silami v boj proti Mazzelletu, ves njihov aparat je deloval, a komaj so rešili ta mandat! Zato pa tudi upravičeno s strahom pričakujejo prihodnjih volitev, ko se ne bodo na vse strani mogli z isto silo boriti in ko se bo končno pokazalo, koliko moči ima slavna S. L. S. še v deželi! (Živahno pritrdjevanje.)

Da pa ostane Ljubljana čista in napredna, treba bo iti v torek v boj, ki naj izpričuje, da so se tudi tokrat klerikalci hudo urezali in da je in bo ostala Ljubljana zvesta naprednim načelom! (Dolgotrajno odobranje.)

Govoril je nato zopet gospod deželni poslanec

LISTEK.

Sapho.

Slike iz pariškega življenja.

Francoski spisal Alphonse Daudet.
Prevel Oton Župančič.
(Dajle.)

To izdajstvo sna, ki ga je obkrožala smrtna tišina, je bilo veliko in pošastno; ponočno bojišče z vsemi strahotami, ki se kažejo in ki jih slutiti v nerazločnem premikanju senc. In nenadoma se je ubogemu fantu stisnilo srce; dušilo ga je, da bi se bil najraje na ves glas razjokal.

IV.

Poobedovala sta; okno je bilo odprto, lastavke so pozdravljale z zateglim cvrčanjem prihajajoči mrak. Jean ni govoril, a rad bi bil, in ven in ven o isti grozni stvari, ki ga je neprehoma preganjala, in s katero je mučil Fanny, odkar se je bil setal s Caoudalom. Ko je videla ona njegove povešene oči in licemersko brezbriznost, kadar je sprožil kaj novega, je uganila in ga je prehitela:

»Sliši, saj vem, kaj mi hočeš povedati . . . prizanesi nama s tem, prosim te . . . naposled se človek le izčrpa . . . In ko je vse to že mrtvo, ko ljubim vendar samo tebe; zame ni drugega na svetu, samo ti . . .«

»Če bi bilo mrtvo, kakor praviš, mrtva vsa ta preteklost . . .« in pogle-

dal ji je globoko v lepe, sivo-blesteče oči, ki so se izpreminjale ob slehernem vtisku, . . . »potem ne bi hranila stvari, ki te spominjajo nanjo . . . da, tam gori v omari . . .«

Sinjina njenih oči se je prepregla s črno senco.

»Torej več?«

Od vse te navlake ljubavnih pisem, portretov, od tega galantnega arhiva svoje slave, ki ga je otela iz tolikih polomov, se bo morala torej ločiti!

»Ali mi boš vsaj potem verjel?« In ko se ji je nevarno in izzivajoče nasmejal, je skočila naglo po lakasto okovano skrinjico, shranjeno med plastimi voljnega perila, ki je njenega ljubčka že nekaj dni tako zelo vznemirjala.

»Na, sežgi, raztrgai, tvoje je . . .«

A njemu se ni nič kaj mudilo obrniti ključek; gledal je črešnje od rožne bisernice in polet čapeli, vdelanih na pokrov, ki ga je še le sedaj sunkoma odprl, da je kar odskočil . . . Vsi mogoči formati, vsake vrste pisava, raznobarven papir s pozlačenimi zaglavji, stari, orumeneli listi, na preglahih prelomljeni, čečkarje s svinčnikom na listkih od bilje-žnic, vizitke, vse kupoma in brez reda, kakor miznica, po kateri kdo čisto brska, in v katero vtika sedaj on sam trepetajoče roke . . .

»Daj jih meni. Pred tvojimi očmi ti jih sežgem.«

Govorila je, kakor v vročici, pred kamin je počenila, prižgano svečo je postavila poleg sebe na tla.

»Daj . . .«

On pa: »Ne . . . čakaj . . .« In potem tiše, kakor da se sramuje:

»Jaz bi rad bral . . .«

»Čemu? Še huje ti bo . . .«

Samo njegova bolečina ji je bila na misli, niti na mar ji ni prišlo, kako nedelikatno bi bilo izočiti mu tako strastne skrivnosti, na uho šepešana priznanja vseh mož, ki so jo kedaj ljubili; in po kolenih je pridrsala k njemu ter je čitala hkrati z njim, od strani pa je prežala nanj.

Deset strani z La Gourneriejevim podpisom iz leta 1861., v raztegnjeni, mačji pisavi, na katerih je opisoval pesnik, poslan v Algirijo, da napravi oficijalno in poetično poročilo o cesarjevem in cesaričinem potovanju, svoji metresi veselice v vznemirjenem siogu.

Algir v hrupu in vrvenju, pravi Bagdad iz »Tisoč in ene noči«; vsa Afrika se je natekla in zgrnila okrog mesta ter mu trkala na vrata kakor da buta vanje samum. »Zamorske karavane in kamele, z gumijem otovorjene, šotori, pokriti s kožami, predirjive človeške izparine nad vse to opičarijo, ki je taborila na morskem obrežju, plesala po noči okrog velikih kresov ter se zjutraj umeknila, ker so prišli glavarji z juga, podobni trem modrim kraljem s svojimi jutrovskega spremstvom, neubrano godbo, trstovimi piščalkami, in

hreščecimi bobenčki, sredi vojščakov trobojni prapor Prorokov; in zadaj vodijo zamorci konje, določene »Emberurju« za vezilo, s svilu odete, s srebrom nakičene, stresajoče ob vsakem koraku kreguljčke in kovinaste naveske . . .

Pesnikov genij je pričaral vse to živo pred oči; besede so se blestele na straneh, kakor tisti nevedani dragi kameni, ki jih preizkušajo dragotinarji na papirju. Kes, lahko je bila ponosna, ta ženska, ki so ji sipali taka bogastva pred noge. In ljubiti jo je moral poet, zakaj vkljub očarljivosti teh svečanosti je mislil samo nanjo, je kar medlel, ker je nima pri sebi!

»O, snoči sem bil s teboj na velikem divanu v rue de l'Arcade. Bila si gola, bila si razposajena, vriskala si od nadiade pod mojimi poljubi, kar planem in se prebudim — ležal sem zavrt v preprogo na svoji terasi, pod nebom z zvezdami osutim. Mujezinov klic je vstajal z bližnjega minareta kot jasen in čist plamen, bolj strast nego molitev. — in ti si bila, ki sem te poslušal še vedno, ko sem se izvil iz svojih sanj . . .«

Kakšna zlohotna moč ga je tirala, da je moral čitati naprej, vkljub strašnemu ljubosumnju, ki mu je sesalo kri z ustnic in mu je krčilo roke? Nalahko, priliznjeno mu je poizkusila Fanny pismo izmekniti; a prečital ga je do konca, in za tistim drugo, pa zopet drugo; in po vrsti jih je izpuščal iz rok, z izrazom prezira

ali brezbriznosti, kakoršno je že bilo, in niti ozrl se ni na plamen v kaminu, ki se je poživil ob liričnih in strastnih izbruhih velikega poeta. In tu pa tam, v prekipevanju te ljubezni, razpaljene pod afriškimi solncem, je omadeževal zaljubljeni pesnik svoj lirizem z debelo nespodobnostjo, ki bi bila presenetila in dirnila dobro vzgojene čitatelje njegove »Knjige ljubezni«, v kateri je vse skrajnosti produševljeno, brezmadežno kakor srebrni rog Jungfrauin.

Zablode človeškega srca! In prav ob takih mestih se je Jean ustavljal, ob teh blatnih pegah v pismu, in sam se ni zavedal, kako nervozno se mu stresa vselej život. Celo to drznost je imel, da se je rog pripisku pod sijajnim opisom tissanske svečanosti: »Svoje pismo sem še enkrat prečital . . . nekaterih reči res nisem slabo povedal; shrani mi ga, mogoče ga porabim . . .«

»To je pa pravi: za najmanjšo figo se boji, da mu ne bi šla po zlu!« je dejal in segnil po drugem listu z isto roko pisanem, kjer je zahteval La Gournerie v ledenem, trgovskem tonu, naj mu vrne zbirko arabskih pesmi in par papuč od riževe slame. To je bil obračun njune ljubezni. A, ta se je znal odtrgati, ta je bil pa močan, ta!

(Dajle prihodnjič.)

dr. Novak.

Pri teh volitvah ne gre za osebnost kandidatov, gre pa za to, da se glasno protestira proti temu, da je klerikalna stranka vrgla iz deželne zbornice dva pravilno izvoljena poslanca. Nedoslednost pa bi bila, če bi narodno - napredna stranka postavila za kandidata koga drugega, kakor ta dva, ki sta bila in sta še pravilno izvoljena poslanci te stranke. Volitve naj bodo le protest proti nasilstvu in nesramnosti klerikalne stranke. (Odobranje.)

Deželna klavčna, podjetje, ki ga snujejo finančni izvedenci v deželni dvorci in ki najzblizaj producenta in konsumenta; je tako podjetje, ki ne bo delalo drugega, kakor obdržati deželne finance in izsavariti iz žepov davkoplačevalcev ogromne vsote. — Sploh se pa dela v deželni zboru jako enostavno. Deželni odbor se za vse pooblasti, deželni odbor ima vso moč in vso pravico v zakupu in ker se sta upala gospod Reisner in g. Ribnikar kritizirati delovanje tega deželnega odbora, vrgel jih je deželni zbor na cesto! (Škandal!)

Z ozirom na notico lista »Slovenec« konstatiram kot bivši zagovornik g. Ribnikarja, da je na zahtevo c. kr. dež. sodišča v Ljubljani izdalo predsedstvo c. kr. deželne vlade v Ljubljani izjavo te vsebine, da vpejane poizvedbe (odpredsedstva c. kr. dež. vlade) niso dognale nikakega dokaza za kako antipatriotično ali autodinastično dejanje g. Ribnikarja. To spričevalo nosi podpis barona Schwarza.

Naša dolžnost pa je, da ne glede na osebe kandidatov damo zadoščenje napredni stvari in izvolimo v torek, 24. septembra gospoda kandidata, ki sta:

JOSIP REISNER
in
ADOLF RIBNIKAR.

Shod na Barju.

Včeraj popoldne se je vršil na ljubljanskem Barju pri »Mokarju« znameniti shod, ki je pokazal, da se je utrdila napredna misel tudi že tu temeljito.

Ob 3. popoldne je otvoril shod g. občinski svetnik Likozar, ki je predstavil kandidata gosp. Reisnerja in gosp. Ribnikarja mnogobrojno zbranim volilcem.

Kot prvi govornik je nastopil nato kandidat gosp.

Adolf Ribnikar.

Barjani so tisti, ki so pred letom prišli v tako lepem številu v Ljubljano voliti napredne kandidate, da je bila cela Ljubljana ponosna na te svoje someščane. Radi česa pa je treba zopet na volišče? Naši klerikalci so dosegli to s tem, da so popolnoma nepostavljeno vrgli iz deželne zbornice dva pravilno izvoljena poslanca, in sicer samo iz bojazni, da bi jim napredni poslanci preveč ne gledali na prste! Finančni voz, ki ga je vpregel deželni odbor, se je zavozil globoko v gnoj, zastoni so vsa prizadevanja, da bi se ga izvleklo, klerikalci pa so gnoj in voz pokrili s plahto, da bi svet ne videl njih zavozno stvar, da bi volilci ne izpregledali in videli vso gnolob! Zato je pa naloga napredne stranke, da dvigne ta plašč in da pokaže svetu »vzorno« gospodarstvo naše vsemogočne S. L. S. (Pritrjevanje.)

Zadnje tedne se je pokazalo pri računskem zaključku, da so deficiti mnogo večji, nego se je to preje pričakovalo! Če bo šlo tako naprej, nam grozi gospodarski polom že koncem prihodnjega leta. — Vsak trgovec si napravi začetkom leta nekaj proračun in koncem leta bilanco. Če je pameten, gleda, da obdrži, ali pa spravi svojo trgovino na boljše, če pa vidi, da je izguba, skuša to popraviti in gleda, da spravi svoj finančni položaj vsaj v ravnovesje. A pri naših deželnih finančnih tako! Dela se dolg na dolg, porablja razne fonde za pokritje falitnih spekulacij, a kljub temu zaide gospodarstvo vedno globlje, zapel bo boben, prišel bo pom! (Res je!)

Narodno - napredna stranka ne zahteva ničesar drugega, kakor da se gospodari pošteno, ne razsipava po nepotrebnem deželnem denarju in se celo delovanje kontrolira! Že sedaj privija in pritiska davčni vijak nezno na davkoplačevalce, če se bo pa tako gospodarilo, pričel bo pritiskati še mnogo huje. Davkoplačevalci bodo morali plačati še enkrat toliko davkov kot sedaj!

Naši klerikalci pa hočejo biti popolnoma sami, brez kontrole, brez raznih ovir, ki bi jih jim hoteli delati napredni poslanci!

Kdo pa je dal kaj Barjanom, če so bili v stiskah? Ali so sploh kaj storili klerikalci za Barjane? Nikdar ničesar! Če se je kaj zgodilo zanje, je to zasluga ljubljanskega župana in občinskega sveta ljubljanskega! (Res je!)

Vodovod bi bil za Barje velepomemben! (Prepotrebni!) — Prejšnji občinski svet je hotel dati vodovod, a klerikalci in vlada sta občinski svet razpustila, prišel pa je gosp. Lashan, ki je delal Barjanom največje krivice. Tako se je prodajalo iz podpore Barjanom krompir po ceni, pri kateri si je klerikalna gospodarska zadruga napravila ogromne dobičke. Isto se je zgodilo tudi pri prodaji moka! (Glasno pritrdjevanje!)

Tudi je velepomembno, da se pri Grubarjevem kanalu niso pravočasno odprle zatvornice. Temu je pač kriva vlada in z njo v zvezi stoječi klerikalci, ki so s tem povzročili povodenj na Barju. (Res je!)

Kadar so bili prebivalci Barja v stiskah, vedno je prišla pomoč od napredne strani! Tudi letos se je obrnil župan dr. Ivan Tavčar brzojavno na Dunaj radi podpore, isto je storil tudi državni poslanec gosp. dr. Ravnihar. Povsod se da deželna podpora pri raznih neizgledih, samo našim bližnjikom, Barjanom, se to še nikdar ni dalo!

Napredna občina ljubljanska je bila vsikdar za svoje someščane, a klerikalci niso kljub svojim »ljudskim« načelom še nikdar ničesar za bližnje sosede storili. Zato pa naj zavedni možje z Barja volijo v torek, dne 24. septembra napredne kandidate, ki bodo poznali in izpolnjevali zahteve in težnje Barjanov. (Dolgotrajno odobranje.)

Kot drugi govornik je nastopil gosp. profesor

Reisner.

Občinski svet je res že mnogo storil za Barjane in bo skušal tudi v bodoče skrbeti zanje! Vsak davkoplačevalec, ki izpolnjuje točno svoje dolžnosti, pa ima tudi svoje pravice. Barjani pa so v nesrečnem položaju, da spadajo še pod mesto, da imajo čast biti meščani, a da od tega nimajo prav ničesar, ne samo ničesar, temveč še manj! Plačujejo doklade, kakor meščani, a nimajo nobene udobnosti; nimajo lepih cest, razsvetljave, vodovoda itd. (Res je!)

Znano je, da plača dve tretjini vsega davka mesto. Tu so prizadeji tudi prebivalci Barja, ki morajo plačevati z meščani enako, a od tega nimajo prav ničesar. Večino tega, kar plača mesto, dobi dežela. Kanaliziralo se bo nanovo ljubljansko, delo bo stalo približno 1.000.000 K, a dobiček bo imelo samo mesto, Barje bo pa ostalo brez dobička, ker noče dati deželni odbor ničesar. — Pa še to, kar da mesto za deželo, one dve tretjini, se razdele krivično. Ne vpraša se pri tem razdeljevanju, kdo je potreben, vpraša se le, kdo je na mi, kdo je volil s S. L. S.! (Res je!)

Pri davkarjih se davkoplačevalca ne vpraša, kakega mišljenja je, ne vpoštevajo se njegovega političnega prepričanja, plačati mora vsak, brez razlike. Deli se pa potem dobljeni denar samo enostransko, kar je očitna krivica! (Odobranje.)

Nimamo pa samo denarnega davka, imamo tudi krvni davek! — Nihče, ki je šel k naboru, ni bil vprašan po svojem prepričanju, vsakega so vzeli, ne glede na politično pripadnost dotičnika.

Če pa smo pred postavo vsi enaki, zakaj pa naj bi ne imeli tudi enakih pravic? (Pritrjevanje!)

Pri deželnozborskih volitvah v torek, dne 24. septembra ne gre za osebe, temveč za boj za pravico; ne gre za čast, ampak za razkritje lumparij v deželni upravi. (Res je!)

Klerikalci ne gledajo prav nič v prihodnost. Razsipavajo denar po nepotrebnem, delajo nesmiselne dolgove, mar jim je samo sedanjost, ne pa prihodnost in dobrobit naroda. roda.

Denar, ki so ga imeli v rokah, je šel v podporo pristašev S. L. S. Tako na primer v Beli Krajini! Lampe in njegovi tovariši so delili takrat živinske premije po volilnem okraju, a deželni so bili podpore samo klerikalni backi, dočim drugi niso dobili ničesar. Ustanavljale so se razne falične zadruge, ki so požrle ogromne vsote. Tako si je opomogla »Gospodarska zveza« z deželnim denarjem in spravila v nenasični žep vseučiliški fond, ki je izginil brez sledu in brez upanja v povrnitev!

Za ves ta deželni denar, denar davkoplačevalcev, pa se ne vidi nikjer napredka ali dobička, vse izgine v žepih nekaterih koritarjev! (Res je! Odobranje!)

Slavna S. L. S. pa ni zadovoljna s tem. Zvarila je nov deželni volilni red in po novem zakonu ima 600 volilcev volilno pravico, ki pa ne plačujejo niti stotine vseh davkov. (Pritrjevanje!)

Država je že večkrat pomagala Kranjski, a deželni odbor je državne podpore razdelil samo med pristaše S. L. S. Tako je na primer dobila dežela podporo za povzdigo živinoreje na Kranjskem in ta podpora se je večinoma dala samo »Gospodarski zvezi«, ki je tudi res nakupila tekom pol leta 1500 volov in jih odposlala

na Reko. Izkazalo se pa je, da »Gospodarska zveza« teh volov ni kupila na Kranjskem, od česar bi bil kmet res imel kak dobiček, ampak, da je večino teh volov nakupila na Hrvaškem in da s tem Kranjska ni imela drugega dobička, kakor da je »Gospodarska zveza« vtaknila v žep lepe tisočake, ki so romali nato v žepe raznih koritarjev. (Ogorčenje.)

Ce torej hočete, da se z vašim denarjem dela, kar se hoče, da se ga razsipava in meče skozi okno, potem volite brez skrbi klerikalce, ki iz dna srca sovražijo Ljubljano, nasprotno pa bodo narodno - napredni poslanci vedno strogo gledali klerikalcem na prste. (Viharno odobranje.)

Nato se zahvali gosp. Likozar govornikom za pojasnila in zagotovi Barjane, da je v občinskem svetu mesta Ljubljane vse v najboljšem teku, da dobi Barje svoj vodovod in požarno brambo, nakar zaključijo dobro uspeši shod.

XXVII. redna velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metod v Ljubljani.

V Trstu se je vršila včeraj ob velikanski udeležbi XXVII. velika skupščina »Družbe sv. Cirila in Metod« v Ljubljani.

Dan, ki se je končal v znamenju najlepše harmonije, pomeni za družbo velik moment v njenem razvoju in obenem velik korak narodno zavednega Trsta v lepšo bodočnost ter bo ostal vsakemu, ki se je udeležil skupščine, v trajnem spominu. Prvomestnik vladni svetnik gospod

Andrej Senekovič

otvoril ob 11. uri 20 minut glavno skupščino ter konstatira nje sklepčnost in predstavi vladnega komisarja gosp. dr. Senekoviča. Pozdravlja jo mnogobrojno došlo skupščinarje iz vseh krajev širne slovenske domovine, ki se niso strašili denarnih žrtv in izgube časa, da so prihiteli na XXVII. veliko skupščino »Družbe sv. Cirila in Metod«, se jim zahvaljuje za njih poštvalnost. Posebno prisrčno pozdravlja zastopnika bratske družbe za

Istro,

v katere zastopstvo se je namesto zadržanega prvomestnika udeležil skupščine dr. Brnčič, nadalje zastopnika istrske podružnice gosp. dr. Čipkoviča ter državne poslance gospode:

dr. Gregorina, dr. Ravniharja in dr. Rybára

in deželne poslance gospode: dr. Slavika, dr. Wilfana, dr. Pertota, Sancina, Miklavca in Ferluga.

V svoji sredi pozdravljamo tudi starosto naših sobojevnikov, gospoda notarja

Luko Svetca.

Drugič se vrši skupščina v Trstu. Prvič se je vršila leta 1887. in takrat je bila skupščina majhna in neznatna. Konstatirati pa moram, da izhaja iz tedanjih poročil, da so se udeležili tedanje skupščine trije člani, ki so tudi danes navzoči, med njimi tudi ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar. Prišli so ti člani, da razmotrivajo stanje »Cirila - Metodove družbe in da povedo v prijateljskem krogu, kar se jim zdi za procvit družbe koristno in potrebno. Tudi sedanja družba ima v prvi vrsti namen, manifestirati misel, ki med nami od onega časa ni zamrla, marveč krepko živi in uspeva. Leta 1887. je bila družba bilanca še majhna, tako so bili družbeni dohodki leta 1885/86 samo 13.700 K, medtem ko so znašali stroški 1785 K. Družbeno premoženje je znašalo tedaj 11.341 kron in meseca julija 1822 K 22 vin, medtem ko je zraslo družbeno premoženje v letošnjem letu na vsoto nad 1 milijon kron. Poudarjam nad en milijon kron, ker se družbi očita od raznih strani, da je milijonarka. To premoženje je pač na papirju, pač pa je treba poudarjati, da to ne odgovarja povsem resnici. Če ima družba svoja posestva in poslopja, je treba to računati v njeno premoženje, toda ta denar ne nese ničesar. Da se to premoženje ne zmanjša, je odvisno v prvi vrsti od vas Slovencev.

Leta 1887. smo imeli v Trstu dva otroška vrtca, ki živita še danes. Bila sta ustanovljena meseca decembra 1886.

Začetek šole pri Sv. Jakobu v Trstu datira iz leta 1887., toda njega otvoritev se je zavlekla. Vpisalo se je samo 50 otrok in mestni magistrat ni dovolil, da bi šola posečala več kakor 40 otrok. Leta 1888. je bila otvorena prva slovenska šola v Trstu pri Sv. Jakobu, ter se je takratna enorazrednica razširila s časom tako, da imamo danes v Trstu šestrazredno deško ljudsko šolo s 14 razredi, šestrazredno dekliško šolo s 11 razredi, nadalje še šest in štirirazredno šolo, tako da imamo v Trstu

31 razredov ljudskih šol.

Posebne pomena pa je, da se je ustanovila slovenska šola tudi v sredini mesta, na Acquedottu in ko bi imela družba sredstva, bi lahko otvorila tudi 36razredno ljudsko šolo.

Poleg tega pa vzdržuje družba v Trstu še 6 otroških vrtcev.

Govornik navaja nato iz poročila znane šole in otroške vrtce ter prehaja nato zopet na šolo pri Sv. Jakobu, katere prostori so bili premajhni za šolo, tako, da so se morale učne sobe preložiti celo v privatna stanovanja.

Centralno vodstvo se je moralo tedaj odločiti, sezidati v Trstu novo moderno šolsko poslopje ter se ni strahlo velikih žrtv, samo da postavi tržaškimi Slovincem lepo moderno poslopje, kjer se bo vzgajala njih deca. Sedaj je šolsko poslopje vzpelo že tako daleč, da se bo lahko začel poduk že prve dni oktobra. — Prostora je v šolskem poslopiju za 24 šolskih sob z vsemi drugimi potrebnimi prostori, in dasi ne potratno sezidana, odgovarja vsem modernim zahtevam in potrebam. To poslopje bodi nekako znamenje slovenske poštvalnosti in zavednosti ter govori cele knjige, kako se nam godi, če hočemo vzgojiti svojo dečo v materinem jeziku. Obenem pa bodi nova šola glasen memento šolski upravi, ki nam ne da, kar bi nam bila dolžna dati. (Pritrjevanje.)

Po posredovanju neumorno delavnega poslanca gosp. dr. Rybára, se je posrečilo, da je vlada prevzela tekom zadnjih treh let 15 učiteljev v Trstu, 16 učiteljev pa mora še plačati družba. Obenem pa, ko je vlada prevzela slovenske učitelje, pa je dala Nemcem v Trstu brez prave potrebe 5 učiteljskih mest, tedaj je dala Nemcem hleb kruha, ko je dala nam drobline.

»Družba sv. Cirila in Metod« se je vrgla z vso vmo na Trst, zlasti zato, ker je spoznala važnost Trsta za Slovanstvo in poudarjam, da je naša družba ravno tu najugodnejša tla za svoje delovanje in primerno najmanj odpora, medtem ko se mora povsod drugod boriti z mnogo večjimi težkočami. Največ zaprek mora premagati družba tam, kjer se mora boriti z Nemci, tako zlasti v Mariboru. Tam se je morala družba boriti več kakor dve leti, da je dobila stavbno dovoljenje; istotako se godi tudi na Koroškem, kjer družba z vsemi svojimi koraki pri upravnem sodišču in ministrstvu ni dosegla, da bi bil župan razpisal komisijski pregled. (Klici: Sramota!) In če pride tudi do tega razpisa, je še dolga in težavna pot do stavbnega dovoljenja. Če se pa vprašamo, zakaj vse to nasprotstvo, vidimo, da samo zato, ker se Nemci nas Slovencev boje, ker se boje, da bi iz njih kremljev rešili svoje otroke in lahko rečem, da se ničesar, niti Sokolstva, ne boje tako, kakor ravno naših ljudskih šol. V svesti so si namreč, da je ljudska šola temelj vsega verskega, političnega in narodnega naziranja človeškega značaja. Tudi gotova vrsta Slovencev se boji družbe in njenega delovanja, ker tem ljudem narodna vzgoja ni na srcu in se brigajo samo za versko vzgojo. — Kljub vsem tem zaprekam pa bo družba sv. Cirila in Metod hodila še tudi naprej pot, ki si jo je začrtala ter skušala doseči svoje vzvišene cilje. Za to pa ji je treba vsestranske podpore in pred vsem denarja.

Da je družba v svojih dohodkih proti lanskemu letu nazadovala, zato leži vzrok deloma v draginji, deloma pa v zmanjšanem navdušenju.

Prvomestnik nato omenja podporo, ki jo je uživala družba vedno od strani časnika, zlasti »Slovenskega Naroda«, »Edinosti«, »Branika«, »Slovenskega Doma«, »Dneva«, »Soč«, »Narodnega Lista«, »Sloge«, »Učiteljskega Tovariša« in »Laibacher Zeitung«, ter se nato spominja bratov v Ameriki, ki donajajo velike vsote za družbene namene.

Nato se bavi govornik z onimi poštvalnimi možmi, ki so tudi v preteklem letu posvetili svoje moči družbi ter omeni gosp. zdravnika dr. Malneriča v Črnomlju, ki je nadzoroval stavbo v Rožnem dolu, notarja dr. Ploja, ki je delal kupne in odstopne pogodbe brezplačno, dr. Vilfana v Trstu in dr. Ribara ter dr. Abrama v Mariboru dr. Rosina, notarja Hudovernika, ki je imel zlasti mnogo dela z zapuščinskimi obravnavami, v Gorici stavbni odbor z načelnikom sodnim svetnikom Kovačem, v Trstu podružnico pri Mar. Magdaleni in stavbni odbor z načelnikom dr. Abramom.

V preteklem letu pa je nemila usoda ugrabila tudi mnogo sotrudi, med njimi več takih, ki so se še pred svojim odhodom na drugi svet spomnili družbe, tako Trkana Josipa, delavca v Ameriki; Katarino Robleko, Josipa Ogrisa, Josipa Žičkarija, Frana Vodko-

viča, Fajglia, Silo, Kocijančiča, Veršiče, Korošče. v in Fabjančiča v Ljubljani, čegar volilo utegne znašati 30.000 do 35.000 K. Umrlj pa so tudi še drugi dobrotniki družbe, med njimi dr. Josip Vošnjak, ki je bil med ustanovniki, njegov brat je v spomin na njega naklonil družbi 10 obrambnih kamnov, dr. J. Mencinger, Gorjup vitez Slavinski, za katerim so njegovi sorodniki ustanovili 25 obrambnih kamnov, Fran Pevec, sodni svetnik E. Volčič, železnični uradnik Zabret, šolska sestra Kovačičeva, Anton Aškerc, slovenski duhovnik v Ameriki Zalokar, Vavken in profesor Karlin. V znak žalosti so se dvignili skupščinarji s sedežev in zaklicali spominu umrlih »Slava!«

Družbi je došlo več pisem in čestitk, tako pismo »Osrednje matice češke«, brzojavka Antona Zarlija iz Žužemberka in dr. Trillerja iz Ljubljane: In necessariis unitas!

Skupščina je vzela poročilo prvomestnika z odobravanjem na znanje, nakar je stopil učenec z učenko, spremljan od učiteljice, na oder ter čestital prvomestniku in mu izrekel zahvalo v imenu slovenskih otrok v Trstu ter izročil krasen šopek, ovit s slovensko trobojnico. Deček, ki je nagovoril prvomestnika, je bil

Angel Škilan

iz otroškega vrtca v Rocolu. Izročil je prvomestniku tudi sliko otroškega vrtca.

Govoril je nato

dr. Abram

izražajoč veselje, da je družba pridela letošnje skupščino v Trstu.

Vedeli smo sicer, da skupščinarjev ne moremo sprejeti tako, kakor v drugih slovenskih krajih. Občina ni v slovenskih rokah in ne more skupščine pozdraviti slovenski župan, zato pa pozdravlja goste velika masa Slovencev v Trstu. Govornik slika razvoj slovenske misli v Trstu, ki je leto za letom pridobivala in se razširjala, ki se je pokazala v agilnem političnem delovanju, ki se je izkazala zlasti pri ljudskem štetju, katero je jasen dokaz, da je Trst slovensko mesto.

Nato je govoril v vznešenih besedah, pozdravljajoč skupščinarje, g. deželni poslanec

Ferluga

ter žel za svoje prisrčne besede mnogo zaslužene zahvale.

Drugo poročilo je podal nato družbeni tajnik

dr. Šleibinger

ki je v detajlu orisal družbeno delovanje v preteklem letu. Njegovo poročilo prinesemo v celoti v eni prihodnjih števil.

Kot tretji je poročal o blagajniškem stanju gosp. notar

Hudovernik.

Slavna velika skupščina!

K tiskanemu poročilu, katero vam je, častiti skupščinarji, itak na razpolago, dovoljujem si samo sledeče pripomniti:

Redni dohodki minolega leta zastajajo za onimi leta 1910, nasprotno pa so se povišali redni izdatki.

Rednih dohodkov je imela družba v min. letu . . . K 150.945'48
rednih stroškov pa . . . » 234.972'70

tedaj stroškov za . . . K 84.027'22
več nego dohodkov. Ti stroški so se morali pokriti iz družbene imovine.

Če primerjamo redne dohodke iz leta 1911 v znesku K 150.945'48 z onimi iz leta 1910 v znesku . . . » 164.622'90

so se isti zmanjšali za . . . K 13.677'42

Če pa vpoštevamo vse dohodke lanskega leta v znesku . . . K 179'973'85 z onimi iz leta 1910 v znesku . . . » 225.865'59

znašali so isti za . . . K 45.891'74 manj nego leta 1910. Volila seveda niso tu upoštevana.

Nasprotno pa so znašali redni stroški leta 1911 . . . K 234.972'70 tedaj v primeri z onimi iz leta 1910 v znesku . . . » 196.615'91

za . . . K 38.356'79 več nego leta 1910.

Mimo prispevkov podružnic, bi morali biti glavni vir našim dohodkom nabiralniki in razpečevanje družbenega blaga.

Priznati moramo, da so podružnice vrlo podpirale vodstvo v dohodkih, nazadovali pa smo pri dohodkih iz nabiralnikov v minulem letu za 6325 K 88 v (20.125 K 50 vin, manj 13.799 K 62 vin.)

Narodni kolek nam je dal leta 1910 dohodkov . . . K 7.138'06 leta 1911 pa . . . » 4.641'46

tedaj so padli dohodki za . . . K 2.496'60

Tudi za družbene razglednice ni več toliko zanimanja.

Leta 1910 so vr-
gle razglednice . . . K 3.330,44
l. 1911 pa samo . . . » 1.348,88

tedaj manj za . . . K 1.981,56

Ti dohodki so padli za več nego polovico.

Tudi prejemki po slovenskih časnikih so padli. Dočim so leta 1910 slovenski časniki nabrali . . . K 7.117,29
so nam dali leta 1910 le . . . » 3.112,82

tedaj za . . . K 4.004,47
manj. Pa še od teh dohodkov je izkazal »Slovenski Narod« največ, namreč 2999 K 41 vin., vsi drugi časniki pa 113 K 41 vin.

Seveda je končni efekt družbenih financ ugoden, kajti čista imovina l. 1911 znaša . . . K 1.139.700—
proti l. 1910 v znesku . . . » 963.995,47

tedaj več za . . . K 175.704,53

Ta efekt pa je pripisati edino velikim volilom, katera so v zadnjih letih naklonili razni plemeniti dobrotniki.

Leta 1910 se je vplačalo za obrambni sklad 56.767 K 16 vin., leta 1911 pa samo 27.229 K 83 vin.

Dedščino naše velike dobrotnice pokojne gospe Vilharjeve, ki znaša 112.400 K, je družba že prevzela v svoje varstvo, razpolagati pa ž njo, kakor je znano, ne more še sedaj, ker pristoja vne užitek njenemu soprogu, Evgenu Vilharju. Kakor vidite, častiti skupščinarji, smo v naših dohodkih minulo leto nazadovali, dočim pa se potrošilo jako mnogo. Za to pa mora družba skrajno varčevati z družbenim imetkom ter skriti svoje izdatke kolikor mogoče. Ta okolnost in pa dejstvo, da se je vodstvo prepričalo, da zadostuje družbi en sam potovalni učitelj, je bilo povod, da je družba opustila mesto potovalnega učitelja na Štajerskem.

To je kratka slika našega denarnega gibanja. Dohodki se manjšajo, potrebe čim dalje rastejo in bodo čim dalje večje. Naši narodni nasprotniki so nas obkolili od vseh strani ter postavljajo trdnjave v osrčju naše zemlje. Iz Rossegerjevega sklada je dovolil in deloma izplačal nemški šulferajn leta 1910 za Kranjsko 74.000 K, za Koroško 100.000 K, za Primorsko 84.000 K in za Štajersko 216.412 K.

Leta 1910 je ustanovil nove šole v Poljzeli in v Čiršaku, leta 1911 pa Rossegerjevo šolo v Peklu in v Vučenici. Leta 1910 je poročal nemški šulferajn na svojem občnem zboru, da moresmatrativše delo na Spodnjem Štajerskem, v kolikor zadeva obsejne kraje, kot končano, ker ima že vsaka nemška naselbina svojo šolo. Razširil je nadalje šolo v Hrašniku, v Studencih pa otročji vrtec in zgradil novo šolo. Celo na Kranjsko je raztegnil svoje roke ter leta 1910 ustanovil tri nove šole: v Rodinjah, Veršičah in Verdrenju.

Za »Legio Nazionale« prispeval je samo Trst leta 1910 184.983 K 48 v, tedaj več kakor znašajo dohodki naše družbe v minulemu letu. Toliko je namreč nabrala samo podružnica v Trstu. V Trstu je nadalje osnovala »Rivatorio de San Giacomo« za delavske otroke, v katerega je sprejela 900, večinoma slovenskih delavskih otrok, katere med dnevom popolnoma oskrbuje s hrano in jin tudi obdaruje. Nasproti pa nam delajo težkoče, kadar hočemo graditi v obsejnih groženih krajih svoje šole. V Studencih na Štajerskem in v Dičji vasi na Koroškem se bijemo že tri leta za šolsko stavbo in kljub vsem pritiskom še do danes nismo dobili stavbenega dovoljenja. Naši nasprotniki — nam namreč pri šolskih stavbah, katere namravamo graditi v teh krajih, delajo vse mogoče ovire, z jasnimi nameni, da bi naše stavbe onemogočili ali vsaj zdatno zavlekli.

Med tem pa, ko si za šolsko stavbo v Dičji vasi še do danes nismo priborili stavbenega dovoljenja, zgradil je nemški šulferajn brez vsake ovire že leta 1910 šolo v Dičji vasi, v katero pohajajo večinoma slovenski otroci. Ta šola je namreč prva, katero je zgradil nemški šulferajn izključno iz svojih sredstev.

Iz teh podatkov boste posneli, častiti skupščinarji, koliko dela še čaka naša družba. Za tako delo je treba žrtve, denarnih žrtve, ker brez njih je vsako obrambno delo nemogoče. S samim navdušenjem za družbeno delo nam je bore malo pomagano. Mi potrebujemo navdušenja s cvenkom in ne v besedah.

Če smo v dohodkih minulo leto nazadovali, moramo to v bodoče popraviti s tem, da bomo več žrtvovali za družbo. Rad priznam, da plačujemo ogromni narodni davek, a domovina zahteva od nas še nadaljne žrtve, ako si hočemo ohraniti svojo narodnost. Apelujem za to danes na slovenske pokrajine, katere se do danes še niso zavedale v polni meri,

kaj zahteva družbeno delovanje. Apelujem na posameznike, osobito na imovite Slovence, apelujem končno pa tudi na vse tiste, ki so obrambne kamne podpisali, a jih še niso vplačali, da to skoraj store.

Od vas, drage Slovenke in Slovenci, je zavisno nadaljno delovanje družbe. Ne zapustite jo, podpirajte jo vsi, ki vam je pri srcu obstanek našega naroda.

Nehvaležno bi bilo, da se ne spominjam to blagega dobrotnika, kranjskega rojaka Ivana Fabjančiča, kateri je dne 16. decembra l. l. umrl v deželni bolnici v Ljubljani. Ta plemeniti rodoljub, vreden vrstnik Polaku, Kotniku in Mariji Vilharjevi, imenoval je v svoji oporoki družbo sv. Cirila in Metoda za univerzalno dedinjo ter ji zapustil okoli 50.000 K. Notranjska sme biti ponosna, vsaj ji gre prvenstvo med vsemi slovenskimi pokrajinami, vsaj nam je ona dala: Karola Kotnika, Marijo Vilharjevo in Ivana Fabjančiča. Sicer teče za njegovo zapuščino pravda, ki pa se bode gotovo končala na našo korist.

Častiti skupščinarji! Danes zborujemo na obalih sinjega Adrijanskega morja pod vtiskom najdežje slovenske trdnjave naše krasne šole, ki stoji tam pri Sv. Jakobu. Ta šola nosi ponosni napis: »Sola družbe sv. Cirila in Metoda« ter je največje delo, katero je kdaj družba započela in končala.

S to šolo smo odpomogli veliki narodni potrebi, zgradili smo si veliko narodno trdnjavo, v kateri bo našlo svoje zavetišče tisoč in tisoč slovenskih otrok, kateri bi bili drugače izgubljeni za nas. Iz te šole bo izhajal nov krepak narod, narod slovenskih mož in žena. Ta stavba bo poznim rodovom živa priča slovenske požrtvovalnosti in slovenskega rodoljublja, znak slovenske zavednosti, pričala pa bo tudi našim potomcem, da smo se v pravem času zavedali svoje dolžnosti napram domovini!

V imenu preglednikov je poročal državni poslanec

dr. Ravnihar,

naglašajoč, da je našel z drugimi revizorji knjige in blagajne vedno v naravnost vzornem redu ter predlagal absolutorij in toplo zavaljo skupščine blagajniku in vsemu odboru, kar je skupščina z velikim navdušenjem sprejela.

Oglasil se je nato še enkrat k besedi prvomestnik

Senekovič.

Nerad govorim o svoji osebi, toda prisiljen sem k temu, ker se je začela v zadnjem času po deželi širiti govorica, da dobivam stalno plačo kakih 2000 K, po drugih verzijah tudi 4000 K. Govorilo se je nadalje tudi, da dobiva blagajnik 1200 K. Prisiljen sem govoriti o tem, da čuvam svojo čast in prosim nadzornike, da konstatirajo koliko plače sem dobival za svoje delovanje. Da sem imel stroške, če sem potoval v korist družbe in njenih namenov, je vsakemu znano in ravno tako naravno je, da mi je družba te stroške povrnila. Toda če skupščina misli, da bi bil moral trpeti te stroške iz svojega, sem pripravljen tudi to povrniti.

V imenu nadzornišstva se je oglašil nato k besedi poslanec

dr. Ravnihar.

Mislim, da ni treba take konstatacije, ker je vsako tako očitanje abotno ter se pobija samo.

Skupščina je vzela to izjavo z velikim odobrovanjem na znanje, nakar je na tozadevno vprašanje urednika Ekarja pojasnil razmere na Koroškem.

Družba je izdala za nove stavbe na Koroškem 150.000 K in sicer za šolo v Studencih in v Vodičji vasi. Razmere pri Velikovski šoli so sledeče. Šola ne more dobiti pravice javnosti, ker podučujejo na njej samo ženske moči. Pred leti se je tedaj sklenilo razdeliti četrti razred na deški in dekliški razred ter nastaviti moško učno moč. Ta učitelj pa je po prvem letu odstopil in je sedaj urednik »Ilustrovanega tednika«. Zato je predlagala družba župniku Treiberju, da naj se III. in IV. razred delita ter da naj podučujeta na teh razredih 2 učitelja in 2 učiteljici. Ta predlog pa je zadel ob oviro, češ, da hočemo vpeljati liberalizem. Med tem se je pokazalo lansko leto, da IV. razreda ni treba, ker je bil za njega samo en učenec. Zato je ponudila družba šolo »Slovenskemu šolskemu društvu« oziroma v najem. »Slovensko šolsko društvo« naj bi plačalo učitelja ter prevzelo šolo za 10 let proti priznani najemščini letnih 5 K. Te ponudbe »Slov. šolsko društvo« ni sprejelo ter je hotelo, da družba šolo popolnoma odstopi in odstopi tudi vse dohodek s Koroškega. Družbi gre pri tem za princip in zato vodstvo te zahteve ni moglo sprejeti. Ponudilo je zato šolo pod istimi pogoji za 5 let česar pa »Slov. šolsko društvo« tudi ni sprejelo. Če »Slov.

šolsko društvo« šole ne bo sprejelov svojo oskrbo, bo družba šolskim sestram odpovedala in se morajo potem te izseliti in če bi družba nikakor drugače ne mogla šole vzdržati, bo morala šolo zapreti. (Odobravanje.)

G. Novak iz Idrije apelira na denarne zavode, da naj več prispevajo za družbo.

Prvomestnik naznani nato, da izstopijo letos iz vodstva gg. Hudovernik, dr. Šlebinger in Vrhovnik ter da se je odpovedal dr. Žerjav. G. Pahornik priporoča, da naj se za Štajersko namesto njega izvoli drug odbornik. K besedi se oglašil župan ljubljanski

dr. Ivan Tavčar.

Redkokrat se pripeti, da poje pri volitvah v družbi glasovnica in mislim po vseh vtiskih, ki sem jih dobil, da Trst ni ono mesto, da bi tu skušali, kdo ima eventualno premoč. Stojim na stališču, da mora vsak član vodstva braniti interese društva in na tem bomo ostali tudi v bodoče. Zato pokažimo edinost in izvolimo per acclamationem vse odstopivše člane.

Ravnatelj Ivan Hribar je nato še naznanil, da odstopa dr. Rosina iz odbora. Nato so se vršile

volitve per acclamationem

ter so bili soglasno izvoljeni: 1. v vodstvo gg. Hudovernik, dr. Šlebinger in Vrhovnik za dobo treh let in gg. Kejžar in dr. Koderman za eno leto;

2. v nadzornišstvo dr. Ilešič, dr. Lavš, dr. Ravnihar in M. Stibler;

3. v razsodišče Hudelist, Kogej, dr. Pahernik, dr. Tekavčič in dr. Triller.

Nato prečita

Ivan Lah iz Amerike

pozdrav amerikanskih Slovencev. Pri slučajnostih se je oglašil k besedi ravnatelj

Ivan Hribar

ter predlagal, da naj se vrši pred vsako skupščino zaupen sestanek. (Sprejeto.) Vodstvu se naroča, da zopet ustanovi mesto potovalnega učitelja za Štajersko če bo to potrebno in če bodo sredstva na razpolago. (Sprejeto.) Tajniško in blagajniško poročilo naj se članom dopoljšje tiskano 14 dni pred skupščino. (Sprejeto.) V imenu »Prosvete« naznani nato jur. Mehle, da je Prosveta otvorila v Trstu »Obrambno razstavo«, nakar naznani blagajnik notar Hudovernik, da je g. Poniž iz Gorice podpisal za obrambni sklad 2 kamna in enega takoj plačal.

Nato zaključil prvomestnik z zahvalo za mnogoštevilno udeležbo in proseč še nadaljne podvojene podpore impozantno skupščino.

Zaradi popolnosti moramo omeniti, da se je vršil obenem z veliko skuščino v »Narodnem domu« in na veselični prostorih v Trstu včeraj

cvetlični dan,

ki bo prinesel brez dvomaprecej podpor za našo družbo in druge narodne namene.

Združeni odbori tržaških C. M. podružnic pa so priredili popoldne ob 3. uri

tri velike ljudske veselice

in sicer eno pri Sv. Ivanu v vseh prostorih »Narodnega doma«, kjer so sodelovali svetoivanski cerkveni pevski zbor, »Primorec« iz Trebiča, »Slovan« iz Podriča, »Lipa« iz Bazovice, »Zastava« iz Lonjerja in salonski orkester vrdejskega »Sokola«. Vprizorili so poleg tega zelo zanimiv varijete. Druga veselica se je vršila v Rojani v vseh prostorih »Konsumnega društva« ter so sodelovali »Adrija« iz Barkovelj, »Trst«, »Zarja« iz Rojana, »Hajdrih« in ljubljanski kvartet. Tretja veselica se je vršila v Škednju na vrtu g. J. Kotalja s sodelovanjem društev »Velesila« iz Škednja, »Slava« od Sv. Marije Magdalene Spodnje, »Ilirija« in »Št. Jakobska čitalnica« ter škedenjska domača godba.

Štajersko.

Štajerski deželni šolski svet je imel v torek dne 17. septembra prvo sejo po počitnicah. Imenovani so bili: prov. učiteljica Marija Rojnik v Gorici za definitivno istotam, prov. učitelj v Slovenj Gradcu (okolici) Ivan Korželj za definitivnega v Braslovcah, def. učitelj v Laškem trgu Rihard Pestevšek za def. učitelja na Vranskem, prov. učitelj v Slivnici pri Celju Leon Dobnik za definitivnega istotam, prov. okrajni pomožni učitelj za politični okraj Brežice, Janko Ličar za def. pomožnega učitelja za isti okraj, def. učitelj Martin Repič za učitelja in šolskega vodjo v Št. Joštu na Kozjaku, def. učiteljica v Ščavnici Mar. Vokan za def. učiteljico v Št. Ožbaltu ob Dr.; prestavljen je nadučitelj v Dobju Valentin Pulko v Gorico pri Mozirju in nadučitelj v Gorici Radoslav Knaflič

v Dobje pri Planini. V začasni pokoji ste stopili def. učiteljica v Laškem, Albina Cuntara in def. učiteljica v Št. Vidu pri Planini Jožefina Bezljaj. Nadučitelj Karol Marschitzu, ki je stopil v pokoj, je izrekel deželni šolski svet za njegovo dolgoletno delovanje priznanje in zahvalo. G. Marschitz je bil nadučitelj v Letušu pri Mozirju.

Iz Celja. (Dijaški kuhinji) sta darovala gg. Ivan Kranjc, tovarnar in hišni posestnik v Celju 5 K in Emilijan Lilek, vodja samostojnih slovensko-nemških gimnazijskih razredov v Celju 10 K mesto venca na krsto pokojne gospe Beti dr. Plojeve. — (Umrla) je, kakor smo že poročali, na Vidmu ob Savi gospa Anica Voglar, soproga učitelja in člana izvrševalnega odbora narodne stranke g. Franca Voglarja v Celju. Pogreb se je vršil včeraj na Vidmu. G. Voglarju naše prisrčno sožalje!

Iz celjskega okraja. V 215. števecnj. svojega lista ste poročali o odstopljenju učitelja K. Zwergerja na nemški šoli v Vojniku potom okraj. šol. sveta celjskega, češ, da »se je nemški šolski nadzornik Sterling očitno popolnoma strinjal s postopanjem okraj. šol. sveta«. — Prosim, da resnici na ljubo to notico popravite v toliko, da imenovani Zwerger ni učitelj, nego le suplent na imenovani šoli. Suplenti pa so nastavljeni povsod le za čas potrebe in se njih službovanje podaljša le, ako delujejo v šoli in zunaj šole po zakonitih predpisih ker to pri Zwergerju ni bilo, je c. kr. okraj. šol. nadzornik za nemške šole g. A. Sterling (ultra Nemec) v seji okraj. šol. sveta dne 24. jun. t. l. sam predlagal, da se Zwerger koncem šolskega leta 1911/12 od službovanja na vojniški nemški šoli odpusti. Ko se je tudi c. kr. okraj. glavar kot predsednik strinjal z nazori g. nadzornika, so glasovali tudi vsi drugi člani okraj. šol. sveta za predlog. — Toliko v pojasnilo, da ne bo nesporazumljenja.

Iz Maribora. (Nič proporc!) je bojni klic naših nemških nacionalcev. »Marb. Zeit.« se hudo jezi, da so graški nacionalci obljubili graškim klerikalcem za občinske volitve proporc. Saj je več ko nevarno, da bi zahtevali socialisti, Slovenci in klerikalci proporc za občinske volitve v Mariboru, Celju in Ptuj. Posebno zadnji dve mesti imate še naravnost predpotevni volilni red iz 60 let, ki je danes več ko zastarel in z ozirom na moderne gospodarske in narodnostne razmere v Celju in Ptuj skrajno krivičen. V Mariboru je sicer občinski volilni red v toliko boljši, da ima tajno glasovanje — a v ostalem nikakor ne odgovarja živim potrebam in razmeram prebivalstva. Če je vlada vsilila mestu Ljubljani proporc, bi naj storila isto tudi v Mariboru, Celju in Ptuj. In naši klerikalci se naj zavzamejo zanj prav tako toplo kakor v Ljubljani. Za sedaj je Gradec na vrsti, če pa se bo stvar s primerno energijo zasledovalo, pride do uveljavljenja tudi v Mariboru, Celju in Ptuj.

Trbovlje. V naši notici, cvetlični dan v Trbovljah pozabili smo omeniti našo vrlo prodajalco gdč. Gizele Očepek in gdč. Sušnik.

Umrl je nagle smrti gosp. Matvez Rajšp, vpokojeni nadučitelj pri Sv. Jurju v Slovenskih goricah dne 21. t. m. v starosti 74 let.

Veliki požar v Cirkovcah na Dravskem polju. Piše se nam: V soboto, dne 21. t. m. popoldne nastal je v naši prijazni vasi velik požar, ki je upepelil 11 poslopij. Kako je ogenj nastal, še ni dognano, govori se, da so zažgali otroci, kar pa ni prav verjetno. Pogorelci so veliki reveži, ker so jim zgoreli skoraj vsi že spravljani jesenski pridečki. Zavarovani so bili vsi, nekateri pa le za majhne svote.

Drobne novice. V Studencih pri Mariboru se bodo vršile meseca oktobra občinske volitve. — Iz Maribora. Redni poduk na obrtno nadaljevalni šoli se prične v nedeljo 6. oktobra. Vpisovanje se vrši dne 1. in 3. oktobra od 5. do 7. ure zvečer in v nedeljo dne 6. oktobra popoldne. — V Podovci pod Mariborom se je vršil včeraj okrajni požarniški shod. Bilo je seveda — na čast popolnoma slovenski vasi — vse silno »tajč« — Umrl je v Steindorfu ob Osojskem jezeru upokojeni profesor Franc Horak. Pokojni je deloval dolga leta na mariborskih gimnazijah. Bil je rojen Čeh z Morave, a ni svojega slovenskega rodu nič preveč rad kazal. Mnogoštevilni njegovi učenci se še radi spominjajo na več ali manj originalne Horakove dovptje. — Iz Planine. V Pintarjevi gostilni se je stoplo zaradi neke deklinje več kmečkih fantov in hlapcev. Dva sta dobila na vratu in rebrih občutljive rane. — Iz Maribora. Okrožno sodišče je obtožilo kurjača pri Južni železnici Anton Nejžerja nekega naravnostnega zločina, a ga ni dalo zapreti. Nejžer je priliko porabil in neznano kam izginil. — Iz Ptujja. Vseled nepravdnosti je začelo v petek zvečer goreti na podstrešju Sencarjeve hiše, vendar pa so ogenj

preje pogasili ko je došla požarna bramba.

Zahvala. (Odsek Žalskega Sokola v Braslovcah) si šteje v prijetno dolžnost zahvaliti se prisrčno vsem onim, ki so pripomogli, da je izpadla društvena prireditve, dne 15. t. m. nad vse pričakovanje ugodno. V prvi vrsti gre hvala Sokolskim društvom iz Vranskega, Soštanja, Zalca, Št. Pavla in Mozirja, kakor tudi Sokolicam iz Vranskega in Soštanja, ki so prišli izpopolniti naše vrste ter pomagati nam pri javni telovadbi. Da pa je uspeh naše prireditve moralno, kakor tudi gmotno tako zadovoljiv, se imamo nadalje zahvaliti našim Braslovčkim gospe in gospodičnam, ki so s hvalevredno vstrajnostjo in požrtvovalnostjo oskrbovale različne šotore. Hvala gre predvsem gdč. Košanovi ter Pauerovi (vinski šotor), gospe in gdč. Marschitzovi ter gdč. Krašovicovi (kavarna), gdč. Slugovi in Jezovškovi, gospodičnam Ludvikovim, gdč. Omladičevi ter Korunovi, gospe Rössnerjevi ter gdč. Podgorškovi, gdč. Čulkovi in Herodeževi — sploh vsem gospe in gospodičnam, ki so s svojim delom povzdignile našo slavnost. — Odsek žalskega Sokola v Braslovcah, dne 16. sept. 1912. — Odbor.

Koroško.

Sursum corda — dvignite krila. Dne 5. septembra so aretirali župnika Eisböcka v Svincu. Mož je zašel na napačna pota — zapeljan morda celo po brošurah našega škofa — in je začel v šoli deklicam razlagati spolne bolezni. Razprava je morala biti zelo zanimiva. Med drugim je župnik deklicam tudi rekel, da se jim pred njim ni treba »nič ženirati« in da pred njim »lahko dvignejo krilca«. Deklice so to povedale učitelju, ki je župnika ovadil, nakar je sledila aretacija. Obravnava se še ni vršila.

Zanimanje za evharistični kongres na Dunaju? Brez komentara priobčimo v kratkem notico klerikalnega dnevnika »Kärntner Tagblatt« pod naslovom »Vom Lande«, »Ein Kärntner Pfarrer«. Notica je jako značilna. Neki koroški župnik je dobil z Dunaja 90 frankov, da bi se udeležil evharističnega kongresa na Dunaju. Iz različnih vzrokov se župnik ni mogel in ni hotel poslužiti te naklonjenosti in je oddal denar nekeemu 75 let staremu kmetu, ki se je peljal potem s tem denarjem mesto župnika na Dunaj.

Obstrukcija v beljaškem občinskem svetu. Kot smo že poročali, so začeli v beljaškem občinskem svetu obstruirati zastopniki obrtništva, ker je večina zavrnila predlog glede oddaje mestnih del domačim obrtnikom. Pri dotični seji je bilo navzočih z županom 24 občinskih svetovalcev. Po glasovanju dotičnega predloga je zapustilo 6 svetovalcev dvorano in onemogočilo s tem nadaljno delo občinskega sveta. Včeraj so se pričela tozadevna pogajanja, pri katerih bodo obrtniki dosegli bržkone vsaj delne uspehe.

Koroški deželni zbor je sklican za jutri na kratko zasedanje. Na dnevnem redu je proračun za leto 1912.

Primorsko.

Laško gospodarstvo v Pulju. Občinski proračun izkazuje za leto 1913 nič manj kot 19.000 K več dohodkov nego proračun v l. 1911.

Deželna blaznica v Gorici se bo razširila za en paviljon, v katerem bo 140 posteli. Paviljon je določen za kronično bolne bolnike. Stroški prizidka so proračunjeni na 250.000 kron.

Na goriški gimnaziji je letos kar 7 oddelkov prvega razreda, in sicer so 3 oddelki slovenski, 3 laški in en nemški. V nemškem oddelku je največ laških in slovenskih učencev, ki se baje hočejo naučiti nemščine?

Laška kultura. V Gorici so potrgali na veliko mestih goriški Lahi lepake za javna predavanja »Narodne Prosvete v Gorici«. Svoje pobalinstvo so s tem dokazali, škodovali nam niso ničesar. Sicer pa od takih kulturosvoscev ni nič nepričakovane, da si privoščijo v svoji strasti tako veselje in se znosijo nad slovenskimi lepaki, saj se je še na Kranjskem dogodil slučaj, da je omikan in olikan kaplan v svojem verskem fanatizmu strgal lastnoročno z zida sokolski plakat.

Novo društvo. Na Barki pri Divači so ustanovili bralno in pevsko društvo »Novi Balkan«. Predsednik društva je učitelj Josip Toraš.

Cez most v Koren je skočil v Gorici 19letni delavec iz Čedad Peter Albeni. Obležal je na mestu mrtev.

Zastrupil se je v Trstu za zidom katoliškega pokopališča 40letni Anton Zadrič. Pil je očetovo kisline. Ko so ga našli je bil Zadrič že mrtev. Vzrok samomora je neznan.

Nova stacijska ladja. Na Reko je priplula v soboto torpedovka »Trabant«, ki je določena za novo stacijsko pristaniško ladjo. Do sedaj je opravljala to službo torpedovka »Satellit«.

Nesreča v ladjedelnici. V ladjedelnici »Danubius« na Reki je zaspal delavec Ivan Buter, skrit ne daleč od napolnjenih min. Pri eksploziji min se je vsul na spečega cel dež kamenja in Buterja smrtno nevarno poškodoval.

Špoliranje poštnih pošiljatev. Pri prihodu Lloydovega parnika »Baron Gautsch« v Trst so aretirali mornariškega vajenca Ivana Zuranica, ker je špoliral med vožnjo poštne pošiljave. Fanta so zasačili pri delu.

Roparji na hrvaško - dalmatinski meji. Že več časa se je širila med prebivalstvom vest, da biva v gorovju na meji močna, dobro organizirana in zelo oborožena roparska tolpa. Vendar pa tega ljudje niso popolnoma verjeli, ker se ni slišalo o nobenem roparskem napadu. Da pa je na tej govorici le nekaj resnice, ki je pokazal sledeči slučaj. Dne 12. t. m. je šel 18letni mladenič Zagorac peš čez gorovje v Dalmacijo. V gozdovih na Velebitu so ga napadli nenadoma štirje neznanzi in zahtevali od njega denar. Ker Zagorac denarja ni imel, prišla sta ga dva za roke in dva za noge in eden ga je vsekali z nožem v vrat. Preiskali so mu žepa in ga pustili nato v gozdu, prepričani, da je mrtev. Zagorac pa se je drugo jutro zbudil v po noči padel snegu in se spazil po štirih do bližnje kočje, kjer je napisal svojo izpoved. Roparje je opisal kot krepke počudne moške, oborožene s puškami, velikimi noži in samokresi, ter odete z bogato opravo. Eden roparjev je bil namazan s sajami. Na lice mesta je prišla sodna komisija iz Starega grada. Zagorca so odpeljali v bolnišnico v Zader, orožniško postajo na Liki so takoj pomnožili.

Dnevne vesti.

† Pred bitko. Ljubljanski volilci so za jutri poklicani na volišče, da si izvolijo dva poslanca za kranjski deželni zbor. Štiri stranke so postavile svoja kandidata. Boj se bo bil med narodno - napredno in med klerikalno stranko, a postavili so svoje kandidate tudi Nemci in socialni demokrati, čeprav je seveda v naprej popolnoma izključeno, da bi zmagali. Nemci in socialni demokrati gredo s posebnimi kandidati v boj, da bi povzročili ožjo volitev med narodno - napredno in klerikalno kandidatom. S tem bi tako Nemci, kakor socialni demokrati radi demonstirali, da so v Ljubljani odločilnega pomena. Zlasti Nemcem je na tem ležeče, da se pri volitvi pokažejo kot faktor v našem javnem življenju, kajti s tem bi potem dokazovali in novič podprli svoje stališče, da Ljubljana ni slovensko mesto, marveč dvojezično, pokazali, da nemstvo na Kranjskem napreduje in iz tega naslova zahtevajo, naj jim gre vlada pri njihovih germanizacijskih prizadevanjih še bolj na roko. Tudi socialnim demokratom gre za to, da pokažejo svojo moč, da posvedočijo pred javnostjo, da so faktor, ne samo stranka, ki mnogo govori, pa ne more nič odločiti. Tudi klerikalci upajo na tihem, da bodo s pomočjo Nemcev in socialnih demokratov dosegli vsaj ožjo volitev in tako ni dvoma, da bodo pri jutrišnji volitvi vse tri nasprotnе stranke napele skrajne sile, da bodo storile vse, kar je v njihovih močeh, samo da bi narodno-napredni stranki prizadejale težek udarec. Pomen jutrišnjih volitev je bil obrazložen na različnih shodih tako vsestransko, da temu ni treba ničesar več dostaviti. Vsak volilec, ki čuti narodno in napredno, ve, za kaj gre; za narodno-napredno stranko, za značaj Ljubljane in protest zoper klerikalno strahovlado. Zato pa jutri vse na krov!

† Napredni volilci, ki še niste dobili volilnih dokumentov, pojditе nemudoma na deželno vladno, Simon-Gregorčičeva ulica, I. nadstropje in zahtevajte tamkaj, da vam vroče vašo legitimacijo in glasovnico. Danes je zadnji dan in volilni dokumenti se dobe na deželni vladni samo še danes do 7. zvečer. Torej pozor, volilci, pazite, da ne izgubite volilne pravice!

† Ob enajsti uri pozivamo vse napredne volilce, naj pravočasno in do zadnjega moža pridejo jutri na volišče. Za vse velja volilna dolžnost. Kdor bi brez tehtnega vzroka ne volil, bo kaznovan. Volitve se prične jutri ob 8. jutraj in se končajo ob 2. popoldne. Volišče je v veliki dvorani hotela »Union«. Dohod iz frančiškanske ulice. Vska napredni volilec naj razločno napiše na svojo glasovnico ti-le dve imeni: »Jožef Relsner, c. kr. profesor in Adolf Ribnikar, tržni nadzornik.« Apeluemo na zvestobo do stranke in na strankarsko disciplino, ki je

predpogoj vsake politične organizacije in se nadajamo, da bodo vsi naši somišljeniki storili svojo dolžnost ter kot en mož volili tista dva kandidata, ki jih jim priporoča narodno-napredna stranka. Prepričani smo, da bo pri jutrišnji volitvi Ljubljana pokazala, da se tudi z nasilstvi in protizakonitostmi ne da pokoriti in ukloniti pod klerikalni jarem!

† Volilna reklamacija — nečuvna lopovščina črnih. Ali je mogoče priti v Ljubljani ob volilno pravico, če človek svoje privatno stanovanje premeni? Na to vprašanje je odgovoriti: V Ljubljani je tudi to mogoče! Ko je bil volilni imenik razporejen, sem se zanimal za svojo volilno pravico in sem šel pogledat v volilni imenik. Bil sem vpisan in ni mi bilo vsled tega treba imeti pomislekov, da se mi ne bi dostavilo volilne glasovnice. Ali glej — dobil je nisem. Sel sem na deželno vladno in tam sem izvedel, da so me izbrisali iz volilne glasovnice, češ, da ne biva več tukaj in da se ne ve, kam sem odšel. Torej obrtnik, ki ima svoje stalno bivališče v Ljubljani in tu več let izvršuje javno svojo obrt, se pripravi pod tako pretezo ob volilno pravico. Se nikoli me niso za davke iskali na privatnem stanovanju in tudi vso svojo korespondenco dobivam v svoj javni lokal, edino pri volitvah pa so me izbrisali iz volilnega imenika, češ, da se ne ve, kam sem šel. Brez dvoma se je to nalašč zgodilo in sicer iz ozira na moje politično mnenje in z namenom, mi onemogočiti izvrševanje moje politične pravice. Ko sem na deželni vladni energično protestiral, češ, da si ne pustim svoje politične pravice od nikogar vzeti, se mi je svetovalo, naj grem na mestni magistrat, tam da zamorem izvedeti za lopova, ki me je spravil ob volilno pravico. Sel sem na magistrat in ko se mi je tam dokazalo, katera oseba je storila to lopovščino proti meni, mi je bilo kaj vse jasno. Samo stranka, ki mrličev ne izreklamira, je zmožna izreklamirati poštene ljudi, ki redno davke plačujejo. In kdo je tisti človek, ki je to storil? To je krščanski socialc, sin državnega poslanca Jožeta Gostinčarja! Torej delavec, ki drugemu ne privoščiti iste pravice, katero on sam uživa! Prepustim javnosti, naj sodi, če je prav in pošteno, da se človeku taka krivica dela. Naj bo ta škandalozni slučaj v svarilo vsem, da bodo v prihodnje pri reklamacijskem postopanju previdni in pripravljeni na vse mogoče lopovščine. Če mislijo ti ljudje s tako lopovščino zmagati, se pa motijo. Ni napačna, ta zvijača S. L. S., mestu priklopiti volilce iz okolice, mestne volilce pa metati iz imenika, da teh ljudi takega rokovnjaškega postopanja ni sram in da se taki ljudje upajo imenovati se ljudsko stranko. Torej, Gostinčar mlajši, tukaj se vam javno zahvalim, da se za mojo malenkostno osebo toliko zanimate in me zasledujete, kaj da jaz delam. Torej ste detektiv črne armade! Niste zastopnik tako krmežljavi, ko se preveč za druge brigate. Ali ste mogoče šli tudi vprašati, če sem stanovanje plačal in bi-li bili pripravljeni tudi za me davke plačati? Sigurno vam pošljem list, s katerim se mi odmeri davke. Izreklam vam tem potom zaničevanje, da ste javno oblast mistificirali in mojo pošteno osebo pripravili ob volilno pravico. Ali ne mislite, da se moj glas ne bo moralno vpošteval! Vsak pošten človek pa zdaj lahko spozna, da so klerikalni glasovi priglufani. — Josip Breskvar, čevljarški mojster, Sv. Petra cesta 31.

† Vladanje klerikalcev na Kranjskem. »Slovenec« trdi, da vladajo klerikalci na Kranjskem le od leta 1908. To je pa laž. Samo od leta 1895. do 1901. so bili klerikalci v poziciji in so naprednjaki, a ne sami, nego le v zvezi z veleposestniki, imeli v deželnem zboru večino. Od leta 1880. do 1895. je bila na krmilu klerikalno-nemška zveza, od leta 1901 pa do leta 1908 so delali klerikalci v deželnem zboru obstrukcijo, tako da deželni zbor sploh ni mogel nič delati. Samo šest let so torej v resnici vladali naprednjaki z Nemci vred in to je bila doba vestnega dela in skrbnega ter varčnega gospodarstva, klerikalci pa so v teh par letih, kar so absolutni gospodarji v deželi, spravili deželo in prebivalstvo na rob propada.

† »Hrvaško-slovenska realna politika.« O konferenci hrvaških pravašev in slovenskih klerikalcev je priobčil sobotni »Slovenec« uvodnik, v katerem pravi, da bo posledica hrvaško-pravaške in slovensko-klerikalne združitve ta, da »se bo odslej delala skupna hrvaško-slovenska realna politika v okviru habsburške monarhije.« Realna politika! Poznamo to politiko. To je politika, ki jo dela in ki jo narekuje dr. Susteršič, politika, ki se da označiti v besedah »kdo dá več?« Ta politika bo morda res »realna«, čisto gotovo pa ne bo ne slovenska, ne hrvaška. Kdaj pa je še delal dr. Susteršič narodno — bodisi slovensko ali

hrvaško politiko? Osebo da, pa strankarsko tudi, nikoli pa narodno politiko! Vsa parlamentarna zgodovina zadnjih let, vsi dogodki na naši slovenski zemlji nam to glasno izpričujejo! Slovenski klerikalci nimajo srca za slovenske narodne zahteve, narodna kultura jim je deveta briga. Že nad deset let so absolutni gospodarji slovenske politike doma in na Dunaju, a kaj so storili za nas Slovence? Hladnokrvno so pustili, da je nam vlada germanizirala vse urade na Kranjskem, brez protesta in odpora trpe, da je vlada izgnala s Koroškega že zadnjega slovenskega uradnika in da se že pripravljajo na to, da stori enako tudi na Štajerskem, z njihovim dovoljenjem se snujejo na slovenskem ozemlju nemške šole, na primer nemška gimnazija v Ljubljani in po njihovi inicijativi in pod njihovim pritiskom se je odpravil samoslovenski narodni značaj bele Ljubljane ter so se z njihovim direktnim sodelovanjem odprla vrata občinske zbornice ljubljanske zopet Nemcem! In vse to so storili klerikalci za skledico leče: da je vrgla vlada njihovi združni organizaciji par tisočakov, da jim je potrdila par zakonov, naperjenih proti naprednjakom, in da jim je preskrbelala par koritarjev! To je bila dostojna »realna« politika slovenskih klerikalcev! A takšna »realna« politika se naj odslej vodi tudi po hrvaških zemljah! Radovedni smo, kako bodo s tako politiko zadovoljni Hrvatje? Ali bodo Hrvatje zadovoljni, da se tudi na njihovem ozemlju proglašajo načelo, da sta uradniško in šolsko vprašanje točki, ki se čisto nič ne tika »narodne politike?« Kaj bodo na primer rekli, ako se po vsi Dalmaciji nameste na vodilnih mestih sami nemški in italijanski uradniki in ako se sredi Splitskega na primer osnuje državna italijanska gimnazija in se uveljavlja zakon, da dobe v občinskem zastopstvu tega mesta zastopstvo tudi Italijani? Mislimo, da se ne motimo, da bo take »realne hrvaško-slovenske politike« konec v tistem hipu, ko jo bodo poskusili izvajati tudi v hrvaških pokrajinah!

† Škodljivci Ljubljane. Kdor pride v Ljubljano pred glavno pošto, zagleda pred seboj obširno puščavo — prostor nekdanjega vojaškega oskrbovališča. Ta puščava je spomenik Kregarjeve vneze za ljubljansko mesto. Kregar ima zaslug, da ta prostor še ni zazidan. Kregarju gre »zahvala«, da je odjedel ljubljanskim obrtnikom in delavcem več milijonov zaslužka, ki bi ga bili imeli, če bi se bilo tod zidalo veliko poslopje, kakor je bilo nameravano. Stavbo je preprečil Kregar s svojim znanim protestom, in posledica tega je, da je ta prostor ostal puščava in da bo ostal puščava še mnogo let. In za to »zaslugo« hoče Kregar, naj mu ljubljanski volilci izreko zaupanje pri jutrišnji volitvi. Pač sram bi moralo biti vsakega, kdor bi oddal svoj glas Kregarju!

† Nazadovanje Slovencev. Obrazna razstava je zopet enkrat opozorila slovensko javnost na prežalostno dejstvo slovenskega nazadovanja. To nazadovanje se ne izraža samo v krčenju slovenskega ozemlja in iz izgubljanju slovenskega življa v tujih narodih, nego tudi v drugih ozirih. Če hočemo svoje nazadovanje prav spoznati, moramo tudi upoštevati, kako se nerazumno bolje množi nemški narod in nas številno prehiteva, kako naraščajo in se utrjujejo nemške kolonije na slovenskem ozemlju, kako se večja gospodarska moč Nemcev, med tem ko slovenska gospodarska sila pojema in naposled kako si Nemci pridobivajo vse več pozicij med nami, ki večajo njihovo notranjo moč in njihovo oblast med Slovenci. Šele če to vse vzamemo v poštev, spoznamo naše grozno propadanje v celoti. Klerikalci se zavedajo, da je klerikalna politika kriva te narodne nesreče, in krčevito se skušajo oprati. Pa zaman! »Slovenec« se je v svoji obrambi klerikalne politike povzpela do trditve, da se obmejni Slovenci primeroma še dobro drže, če tudi se meja nekoliko krči. Nekoliko! Na Štajerskem je na meji že tako, da je obupati, na Koroškem je pa še slabše. Pred državnozbornsko volilno reformo so koroški Slovenci zahtevali še tri mandate in so imeli že za tri slovenske okraje ozemlja, danes je pa tako, da je še edini slovenski okraj, ki ima svoj mandat, povsod drugod pa slovenstvo na Koroškem že sploh umira. Pa kaj čuda, saj monsignor Podgorc ni samo z besedami razglasil, da so koroški Slovenci izgubljeni in škoda časa in truda jih narodno reševati, marveč se je po tem z vsem vodstvom koroških Slovencev tudi ravnal. In ko je potem dr. Susteršič pri volilni reformi izdal in prodal koroške Slovence, so takorekoč čez noč zamrli ostanki narodnega gibanja v tistih slovenskih krajih, ki so bili vsled izdajstva kranjskih klerikalcev priklopljeni nemškemu volilnim okrajem. Strašna je izguba, ki nas je

zadel na Koroškem in to vsled klerikalne politike, a zdaj se drzne »Slovenec« še pisati, da se obmejni Slovenci primeroma še dobro drže. A kaj je klerikalcem mar za to, saj je tehan Kobar prepričanja, da naj je izkrevavi naš mučeniški narod, samo da ostane klerikalizem. Za naše gospodarsko nazadovanje bi bilo važno, dobiti natančne podatke o naraščanju dolgov. Menda so se dolgovi na kmečkih posestvih v zadnjih desetih letih podvojili. Kmet je tlačan svojih hipotekarnih upnikov in draži vse pridelke do skrajnosti, ker bi drugače še obresti ne zmagal. Tako zadolženje je tudi nazadovanje in hudo, saj se zgodi že pogostoma, da kmet kar zabije okna in vrata svoje kočje, pusti vse in gre po svetu, dočim nemški kmet gospodarsko prav krepko stoji. O pozicijah, ki so jih Nemci vsled klerikalne politike pridobili, niti ne govorimo. Nemška gimnazija v Ljubljani, vsa odločilna mesta v politični in sodni upravi — vse to so za nemstvo važne pridobitve, vse to spada k napredku nemštva in pomeni za nas Slovence nazadovanje. In vsega tega je kriva klerikalna politika in vse to kaže, da je klerikalna politika prokletstvo za slovenski narod.

† Izseljevanje je za slovenski narod velika nesreča, kajti slabi nas številno in materialno v silni meri. Vzrok izseljevanja so gospodarske razmere. Velike kmetije so redke, zemlja je razparcelirana — Lujjo Brentano pravi, da je na Kranjskem tako, kakor nikjer na svetu — kmečki stan je pravzaprav ves proletarij; starega premoženja, ki ga je v Nemcih toliko, ni pri nas skoro nič, zapravljivost in pijančevanje sta silno razviti lastnosti, razvada z nerazmernimi dotami onemogoča vsako gospod. konsolidiranje, dolgov rasejo strahotivo. Kmečkih gozdov skoro ne bo nič več, prilike za postranski zaslužek je malo — kaj čuda, če kmečki človek, ki ima malo soli v glavi, vse popusti in gre po svetu, za kuljia v Ameriko, za rudarja v Nemčijo in za sekača v Slavonijo ali na Romunsko. Kaj se je že govorilo o tej nesreči v dež. zboru. Povše, ki ga klerikalci tako radi kandidirajo za poljedelskega ministra, je o izseljevanju že mnogo govoril, a tudi ni vedel nič nasvetovati. In vsi drugi modrijani, ki so se s tem vprašanjem pečali, tudi niso več povedali. Klerikalce skrbi pri izseljevanju seveda samo njih bisaga: zato so napravili organizacijo, da skubijo izseljence tudi če so že zapustili dom. Kakor pes za klobaso, tako zasledujejo klerikalci izseljence, da bi izprežali iz njih kaj denarja, sicer pa se v sanjah ne zmenijo, da bi kako poskusili ustaviti ta odtok slov. krvi. Milijone deželnega denarja so že zapravili klerikalci v teh par letih, kar so na krmilu, a zoper izseljevanje niso ničesar storili. Čemu tudi! Saj laiko rečejo: liberalci so krivi! Liberalci so namreč vsega krivi: liberalci so krivi, da je kraški svet kamenit, liberalci so krivi, da je bila evharistična procesija na Dunaju zadrževana, liberalci so krivi, da je 800 portugalskih duhovnikov papežu fige pokazalo in se sprijaznilo z republiko, liberalci so krivi, da se suče mesec okrog zemlje, sploh liberalci so vsega krivi in seveda tudi tega, kar uganjajo klerikalci s to nesrečno kranjsko deželo.

† Slovenska meja se ne krči in Slovenci ne nazadujemo, tako zatrjuje sobotni »Slovenec« vzpričo narodno obrambne razstave, ki je vsemu svetu jasno kakor beli dan pokazala, da Slovenci rapidno propadamo haš od tistega časa, ko je vzela v svoje roke klerikalna stranka krmilo slovenske politike. Seveda ni prijetno za klerikalce, ako se jim z nepobitnimi dokazi — statistike, s suhih številkami dokaže, da so oni in nihče drug krivi, da se slovenska meja pomiče rapidno proti jugu in da bo že v doglednem času samo še zgodovina vedela povedati, da so nekotudi na Koroškem živeli Slovenci. In ti »Slovenčevi« argumenti! Takole kalkulira: V časih sive prošlosti, ko smo bili Slovenci naseljeni ne samo po Spodnjem Štajerskem in Spodnjem Koroškem, po Kranjskem in Primorskem, marveč celo po vsem ostalem Štajerskem in Koroškem, po Spodnjem in Gornjem Avstrijskem in po Tirolskem globoko doli v Pustriško dolino, je nas bilo komaj kakih 100.000, sedaj pa je nas skoraj poldrugi milijon! Ergo ne nazadujemo, marveč napredujemo. Posito, sed non concedo, da je nas Slovencev bilo v času, ko smo se pojavili v domovini, samo 100.000, koliko pa je bilo takrat Nemcev? Štiri, pet, morda šest milijonov! Koliko pa jih je sedaj? Najmanj 80 milijonov! Primerjamo sedaj prirastek nemškega prebivalstva s prirastkom slovenskega prebivalstva, potem pa denimo roko na srce in povejmo, ako se sploh da govoriti o kakšnem sorazmernem napredovanju Slovencev z Nemci! Sicer pa, čemu posega »Slo-

venec« v čase sive prošlosti, da bi dokazal, da Slovenci ne nazadujemo? Ker takšnih dokazov niti za la-se ne more privleči iz novejša naše preteklosti! Vzemimo na primer samo Koroško. Tam so nas pred par desetletji našli še 120.000, l. 1910. pa so Slovencev našli samo še nekaj nad 80.000. Ali je to v »Slovenčevih« očeh napredek? Po njegovi sofistični logiki že. Toda ne gre se končno za to, kaj smatrajo »Slovenčevci« in prismuknenci okrog njega za napredek in kaj za nazadovanje, ampak za to, kaj je resnica in kaj je fakt. Za to vabimo »Slovenčevce« čitatelje, naj prepotujejo Koroško in slovenske obmejne kraje na Štajerskem, pa se bodo na svoje oči in na svoja ušesa prepričali, ali v resnici ondi Slovenci napredujemo ali nazadujemo. V tem slučaju smo uverjeni, da bodo prišli vsi od prvega do zadnjega do tistega prepričanja, ki ga je odkrito izrazil urednik koroškega »Mira« Smodej sam, da Slovenci na Koroškem rapidno propadamo, odkar je tudi na Koroškem in drugod merodajna kranjska klerikalna politika!

† Mučen vtisk je napravilo, da sta bila v včerajšnji skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu pač navzoča dva zastopnika istrske enakimenovalne družbe, nista pa smatrala za potrebno, da bi skupščino tudi pozdravila, dasi ju je izrecno pozdravil družbin prvomestnik. Češka »Ustfedni Matice Školska« je poslala skupščini poseben pismeni pozdrav, hrvaška šolska družba pa ni smatrala za potrebno, da bi storila isto, ako že njeni zastopniki niso smeli ustno izročiti pozdravov. — Skupščinar.

† Klerikalci so povsod enaki. Vsakomur je še v spominu, kako so klerikalci preganjali pesnika Gregorčiča, ko je še živel. Ko pa je umrl, so si ga jeli lastiti, kakor da bi bil svoj živ dan najgorečnejši njihov somišljenik. Tudi pesnik Anton Aškerc jim je bil trn v peti, dokler je živel. Ko pa je zapustil dolino solza, so se v potu svojega obraza trudili, da bi z lažmi in zavijanjem dokazali, da je ob smrtni uri pljunil na vso svojo svetlo preteklost ter postal ob času, »ko stopi človeku duša do grla«, klerikalci. A prav takšni, kakršni so naši klerikalci, so tudi češki. Nedavno tega je umrl, kakor je znano, veliki češki pesnik Jaroslav Vrchlický, čegar vsa dela izpričujejo, da je bil veskozi svobodomiseln mož. A kaj se je zgodilo? Čim je zatislil svoje oči, so ga klerikalci celo na svezem njegovem grobu reklamirali za se kot svojega človeka. Vzpričo tega prav umestno piše olomuški »Pozor«: »Kadarkoli umre kdo izmed naših velikih mož, vedno nastopijo klerikalci, ki si ga skušajo prilastiti. Dokler dotičnik živi, nimajo v to poguma, seveda mrtvi pa se ne morejo braniti. Tako se je zgodilo nedavno ob smrti Sladkovič, tako se godi tudi sedaj ob mrti Jaroslava Vrchlickega. Pri pogrebu Vrchlickega je govoril tudi prelat Burian, ki je slavil pesnika kot moža katoliškega prepričanja. V dokaz tega je citiral pesem: »Zdrava Marija!« iz Vrchlickega fanstijade »Twardowski«. Toda pesem »Zdrava Marija!« ni nobeden naboženski kredo Vrchlickega, marveč samo molitev, ki jo pesnik poklada v usta nedolžnega dekleta. Kakršnega mišljenja je bil Vrchlický, se lahko spozna iz drugih njegovih pesmi! — Klerikalci so pač povsod enaki!

† Poroka. Danes se je poročil deželni stavbni nadkomisar g. inženir Matija Krajc, z gđc. Erno Povšetovo, hčerko c. kr. komercialnega svetnika, drž. in dež. poslanca g. Fr. Povšeta. Čestitamo!

† Umrla je in bila včeraj pokopana znana posestnica in gostilničarka na Dolenjski cesti gospa Alojzija Plankar. P. v m.!

† Suplentsko mesto na II. drž. gimnaziji. C. kr. dež. šolski svet je odredil, da se preseli en oddelek (lanski II. c razred) s I. državne gimnazije na II. kot III. c razred; pač radi tega, ker je I. gimnazija tako prenapolnjena, da ni več prostora za I. vzporednico. Vsled tega pa je potrebna na II. gimnaziji nova učna moč, in sicer se razpiše v kratkem suplentsko mesto za klasično filologijo s terminom 28. septembra. Gg. učiteljske kandidate opozarjamo na to mesto.

† Poslovne ure »Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem« bodo od 1. oktobra naprej zopet od 8. do 12. in od 2. do 4., nakar naj se blagovodni ozirajo.

† Zanimiva disciplinarna odločba. Disciplinarni svet najvišjega sodišča je s svojo odločbo z dne 8. julija 1912 potrdil razsodbo disciplinarnega sveta neke odvetniške zbornice, ki je odvetnika dr. N. spoznal krivim disciplinarnega pregreška, da je kršil dolžnosti svojega poklica ter čast in ugled svojega stanu s tem, da se je preveč vdal pijančevanju, kar je imelo za posledico, da je zane-marjal svoje poklicne dolžnosti in se

kako obnašal, da sta trpela čast in ugled njegovega stanu. Iz zelo zanimivih razlogov naj dodamo še to, da se je šlo obdolženca tudi to, da je vsled svojega pijančevanja prepuščal skrb za svojo pisarno nesposobnemu in juristično neizobraženemu nameščencu.

— **Skupščina »Organizacije svobodnega narodno-naprednega dijaštva«** se vrši v sredo, 25. t. m. v ljubljanskem Narodnem domu. Pričetek ob 9. dopoldne. Ta skupščina bo z ozirom na razprave o delovanju in gibanju našega dijaštva zelo važna. Razven notranjih organizatoričnih vprašanj bomo sestavili celoten načrt prihodnjega narodnega, političnega, kulturnega in dijaškopodpornega delovanja. Razven tega bomo natančno razpravljali o položaju in nastopu našega dijaštva z ozirom na rovarjenje radikalne struje.

— **Olepševalnemu društvu v Rožni dolini.** Na notico v sobotnem »Slovcu« se pripominja, da dopisnik »Slov. Naroda« prav dobro vé, kdo in kje ima trebati jarke. V to ne potrebuje nobenega pouka. Ako bi si gosp. predsednik olepševalnega društva nataknil očala, bi bil morda opazil, da je dopisnik »Naroda« takoj ob prvem septembrskem naliwu z noticami v tem listu apeliral na ljubljanski mestni magistrat in južno železnico za trebitev jarkov in nazadnje tudi na Olepševalno društvo, ker pridejo na meji naselbine vsi triji faktori v poštev. Južna železnica je storila svoje, magistrat ljubljanski in Olepševalno društvo naj storita svoje. Tolažba, da se trebi v oktobru, je slaba. Kdo vraga vam bode v oktobru stal v mrzli vodi in trebil: še cucna ne dobite za to. Trebi se vendar začetkom septembra, kakor je storila to južna železnica. Namigavanje z lopato naj pa gosp. predsednik Olepševalnega društva vpoštevata pri sebi; morda mu pride prav pri njegovem vrtu. Je pač stara resnica: »Glava za nič, udje slabše«. In tudi s sedanjim odborom Olepševalnega društva je menda tako.

— **Klatenje divjega kostanja.** Piše se nam: K petkovi številki o poskodbi kostanjevega drevoja, naj mi jo dovoljnih tudi par vrstic. Započeljen na dolenskem kolodvoru, sem šel po Strelški ulici. Ondot sem našel na kakih 10 dečkov, ki so s polni klatili kostanj. Z Nadvojvode Friderika ceste je pripeljala neka služkinja v vozičku sedečega otroka in komaj en korak pred vozičkom je priletelo od nasprotne strani poleno, ki ga je vrzel čevljarški vajenec v drevo. Posvaril sem dečke in bil pri tem tudi pošteno ozmerjan, češ, »kaj vas to briga, saj nam policaj tudi ni ničesar rekel.« Prišedši na Dolensko cesto, se mi je nudil enak prizor. Na levi polno polomljenih vej in kostanjevih luščin, na treh drevesih pa rahlutarji. Na straži stoječe dečko zapije nakrat, zapazivši od daleč stražnika: policaj! Dva dečka sta bila kmalu na tleh in se spustila v divji dir, tretji se je pa nahajal v vrtni in bil dobro skrit med vejami — je ostal na drevesu. Kaj je storil mestni stražnik? V dveh vrečah nahajajoči se kostanje — je stresel v cestni jarek. In to naj bi bila kazen! Ko sem se vrnil s kolodvora, sem videl ravno one dečke v jarku preseni kostanj pobirati. — V interesu mestne občine bi bilo, da se na pravi takemu poškodovanju konec. Tudi v interesu staršev bi bilo to, kajti lansko leto si je na Opekarski cesti kostanj tresoč deček zlomil nož, pri južnem kolodvoru pa drugi deček roko, ko so se jima veji pod nogami odlomili in sta treščila z vso oblo tla. Statuirati bi se moral ksempel. Par dečkov aretirati, onih, potuho dajajočima cunjaricama za občutno denarno globo diktirati.

Iz poslovanja klerikalnih posojilnic. Iz Dolov pri Idriji se nam poroča: Minoli petek se je pred okrajnim sodiščem v Idriji izvršila zanimiva pravda, ki kaže poslovanje klerikalnih posojilnic pod vodstvom raznih župnikov v čudni luči. Leta 1904 je prošil posestnik A. L. na Jelenjem Vrh 700 K posojila pri Ljudski posojilnici na Gorah. Ker pa pri posojilnici niso imeli vseh 700 K, narveč samo 300 K, so izgotovili novo zadolžnico za ta znesek, ki je hipotot prosilcu zadoščal, prejšnjo zadolžnico za 700 K pa so spravili med stare papirje. Takrat je vodil to posojilnico župnik Anton Hribar. Leta 1907 pa je našel župnik Lovre Lah novo zadolžnico L-jevo za 700 K in ker ni bila nikjer vknjižena, jo je zamenjal — tehnično vpisal v posojilnični knjige kot obstoječi dolg in terjal posestnika L. za obresti. Ta je umevno izjavil, da tega posojila ni nikdar terjel in da se torej ne more od njega terjati glavnice, še manj pa kakih obrestí. Takrat je tudi župnik Lovre Lah proti L. rekel: »Če bi ne bil ta hud liberalce, bi to stvar že kako uredili.« Toda Lah vendar takrat ni imel poguma tožiti, storilo pa je sedanje posojilnično načelstvo, da

se pride v stvari do jasnosti. Posestnik L. se tožbe ni ustrašil, pač pa najel svojega zastopnika in Ljubljani, ki je po večih obravnavah tudi tožbo dobil, ko sta bila zaslišana oboja župnika Hribar in Lah. Župnik Hribar je trditve posestnika L. v polnem obsegu kot resnične potrdil. Posojilnica na Gorah je bila obsojena v povračilo vseh pravnih stroškov, ki bodo znašali lepo vsoto. Mislimo, da posojilnica na Gorah ne bo tako neumna, da bi ne zahtevala povračila vseh stroškov od župnika Laha, ki je vpisal neizplačano zadolžnico. Sicer se klerikalni člani posojilnice ponašajo s tem, da bo itak deželni odbor pokrtil vse stroške pri posojilnici, da ji tako ne bo treba izkazati velike izgube. Kako so poslovali župniki pri tej posojilnici, je jasno pokazala ta nepotrebna tožba. O vodstvu kakih pravnih knjig in dnevnikov, ni bilo govora, vpisavalo se je tjavendan, kakor se je ravno komu ljubilo. Kako so pregledovali revizorji klerikalne zadružne zveze, da niso odkrili napake! In potem ta lahkomišelnost tožba z ogromnimi troški. Prav lahko bi si jo bili klerikalci prihranili, da bi bil župnik Lah takoj povedal sedanjemu načelstvu, da je brez stvarne podlage vpisal zadolžnico, ne da bi na to izplačal le vinar. Tako pa se je draga pravda vršila do konca, ob katerem sta župnik Lah in klerikalna posojilnica pošteno pogorela. Pravni troški bodo požrli ves rezervni zalog, če ga je že sploh kaj, saj gorska posojilnica komaj životari. Zanimiva je tudi izjava župnika Laha, da bi zadevo že kako uredil, če bi ne bil posestnik L. liberalce. Seveda klerikalni župniki si dobro razumejo na razne manipulacije pri zadružah. Morda pa je župnik Lah vendar le vedel, da zadolžnica ni bila izplačana in je hotel le škodovati naprednemu posestniku? Pa naj bo, kakor že hoče, cela zadeva meče najslabšo luč na župnika Laha in sicer na poslovanje klerikalnih denarnih zavodov. Oh, enem pa tudi kaže, kakolahkomiselno greše klerikalci na poročstvo dežele za klerikalno zadružništvo. Saj bo plačal deželni odbor, to je danes deviza klerikalcev. Žal, da imajo prav! Koliko časa pa bo to trajalo, ni težko izračunati, prej ali slej mora priti do najhujšega klerikalnega gospodarskega poloma, pri katerem bo največ trpela siromašna Kranjska dežela. Takrat bo šele spoznalo kranjsko prebivalstvo, komu je izročilo deželno gospodarstvo v roke.

Z Jesenic. Na knjižnico »Prosvete« se mi zdi važno opozoriti, ker sem prepričan, da marsikdo, ki si želi dobre knjige, zanjo niti ne ve. Knjižnica se nahaja v prostorih g. Humra v gostilni »Pri Sokolu« in je odprta vsako nedeljo dopoldan. Pravico do izposojanja ima tisti, ki si nabavi izkaznico (za 20 v) in potem plača od vsake knjige po 2 v za 14 dni. Želimo, da bi se oglasilo čim več bralcev, da se knjižnici tudi gmotno opomore.

Z Javornika. V torek 17. t. m. pozno po noči je razgrajal pomožni tovarniški uradnik Sorgo iz Save v družbi več tovarniških pisarjev v gostilni g. Hkavca na Javorniku. Ko so bili te bratci že precej »fajhtni« in ker jim je bila pot na Savo malo predolga, so se polastili pred gostilno se nahajajočega vpreženega voza mesarja Ambrožiča s Save. Ambrožič je namreč pustil stati pred Hkavčevo gostilno konja in voz brez nadzorstva. Ko so to vinjeni bratci opazili, so vsi poskočili na voz in se odpeljali proti Savi brez gospodarja. Kmalu nato opozori Hkavčeva natakara se še v gostilni nahajajočega Ambrožiča, da so mu neznani zlikovci odpeljali voz in konja. Mesar Ambrožič jo razburjen vbere proti Savi in doide kmalu pijano družbo na njegovemu vozu, ter takoj sproži več strelcov iz samokresa proti družbi in je prav malo manjkalo, da ni v glavo zadel Sorgeta. Seveda se je začel tudi od nasprotne stranke pravi boj s streljanjem iz samokresov, po sreči ni bil nobeden zadet. Celo afero imajo sedaj orožniki v rokah, ker je posebno kaznjivo, da se je oddalo več strelcov na javni državni cesti, koder je tudi ponoči vedno furmanski promet. Pričakujemo pa tudi, da tu prav energično vmes poseže tovarniško vodstvo!

Cvetlični dan v Radovljici, ki sta ga priredili moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda, dne 8. in 15. t. m. se je obnesel nepričakovano dobro, kajti naše neutrudljive prodajalke cvetic so nabrale ravno 118 K. Imenoma moramo poveliti v prvi vrsti gđ. Ivanko Arteljevo, dalje gđ. Stani Sušteršičevo, kakor tudi gospodične Minko Meletovo, Malči Nosanovo, Tončko Pucevo in Vido Cirmanovo, ki so spremenile prodajalno oziroma kavarno Ottona Homana v pravcati vrt. Iskrena jim vala! — A tudi misel — priredi-

ti veselico v prid cvetličnemu dnevju je našla najlepši odmev v srcih vseh Radovljčanov in v veseljem ter zadovoljenjem moramo poudariti, da je bila udeležba na tej veselici naravnost častna. Najboljši dokaz, kako navdušenje je zavladalo za to veselico v Radovljici, je pač ta, da je sodeloval pri burki: »Zdaj gre sem, zdaj gre tje«, ki so jo vpriporili tukajšnji akademiki in vrli »Sokol« — tudi častitljivi enolindesedemletni starček g. J. Račič. — Tudi šaljivo srečanje, za katero gre največja zavalja gospej L. Čebuljevi se je obneslo prav sijajno. In kako ne! Vsaj so bili darovi naravnost krasni. S hvaležnostjo moramo omeniti do skrajnosti darežljive gospe Fürsagerjevi in dr. Vilfanovi za krasne darove. Umevno, da sta se tu tudi potrudili s prodajo srečk in cvetic zopet gospodični Silva in Stani Sušteršičevi. Čistega 120 K. Naše poročilo bi bilo pomanjkljivo, ako bi ne omenili, da nam je mnogo cvetic daroval grajski vrtnar g. Šavl, kakor tudi gg. A. Fister in V. Tevž. Hvala vsem!

Povodenj podrla most. Krka je vsled neprestanega deževja tako narastla, da je zrušila provizorični most, ki so ga zgradili v Valtu vasi v svro zgradbe betonskega mostu. Vkljub temu, da so most prejšnji dan obtežili s težkim kamenjem, ni bil kos narasli Krki. Brzovjavno je bilo obveščeno o nesreči županstvo v Kostanjevici, da se zavaruje proti eventualni nezgodi. Toda do Kostanjevice ni prišel noben kos podrtega mostu, ker je vse Krka preje naplavila na bregove. Škodo v Valtu vasi cenijo nekaj nad 6000 K. Ta neprijetni slučaj se sploh ne bi pripetil, če bi začeli z gradnjo mostu vsaj poleti, ne pa sedaj, ko se že bliža zima.

Iz Škofje Loke. 14. in 15. t. m. se je naše mesto zopet enkrat vzdrnilo iz svoje zaspanosti. V teh dveh dnevih so priredili »Sokol«, podružnica družbe sv. C. in M. ter domači dijakci cvetlični dan, kakršni so se vršili v zadnjem času po vseh narodnozavednih krajih naše domovine. Umevno je, da tudi naša Škofja Loka, ki jo nekateri že smatrajo, da je popolnoma črna, ni smela vzlic temu zaostati in lep uspeh cvetličnega dne priča, da ni še tako nazadnjaška, kakor jo popisujejo! Vrle naše gospe in gospodične so nabrale čistih 352 K 97 v. Sodelovale so pa na cvetličnem dnevju gospe: M. dr. Zakrajščekova in Minka Plantaričeva ter gospodične: Mici Blaznik, Danica in Slavica Dolenc, Zinka Fleš, Adela Golob, Fani Herman, Francika Hvala, Olga Kettner, Mici Omanen, Francika Šenk in Mici Zakotnik. Vsem tem cenjenim damam bo izrečena naša najprisrčnejša zahvala za njihovo res veliko požrtvovalnost. Takisto se zahvaljujemo vsem darovateljem cvetic! — V nedeljo, 15. t. m. popoldne pa je naš »Sokol« priredil javno telovadbo in ljudsko veselico na prijaznih Števarjih. S to prireditvijo, ki je uspela nad vsakim našim pričakovanjem, je hotel naš »Sokol« tudi nekako praznovati petletnico svojega narodnega dela. Prireditelj je poleg domačega zavednega občinstva posetilo tudi mnogo dragih nam gostov iz sosednih krajev, zlasti pa iz Kranja. Tudi »Sokola« iz Kranja in Žirov sta postavila svoji vzorni vrsti. Navzoči gledalci so občudovaje hvalili res krasne izvedbe vseh vaj. Godba iz Kranja je čeli čas vršila svojo dolžnost ter žela obilo pohvale. Po telovadbi je bila ljudska veselica, ki je našemu »Sokolu« donesla tudi lep gmoten uspeh. V tem oziru moramo pa zopet pohvaliti naše narodno žentstvo, ki je z znano svojo požrtvovalnostjo delovalo toliko v kuhinji in pri jestvinih, kakor pri prodajanju cvetk itd. V posebno dolžnost si štejemo javno pohvaliti gospe: Julko Dolencevo, Milevo dr. Zakrajščekovo, Francisko Otujacevo in Jerico Trčkovno ter gospodične: Jerico Dolenc, Pavlo Miklavčič, Mici Blaznik, Francisko Šenk in Mici Omanen, ki so med celo veselico neutrudno delale. — Tako sta torej minula ta dva dneva, ki bodo gotovo ostala v prijetnem spominu vsem narodno in napredno čutečim Škofljčanom! A. N.

Ogenj na Barju. V soboto dopoldne je naznanil čuvaj na Gradu s strelom, da gori hiša posestnika Franceta Zadnikarja v Črni vasi št. 30. Gasilno društvo je prišlo takoj na pogorišče in je ogenj lokaliziralo. Ogenj je Zadnikarju napravil 1460 K škode, katere zavarovalnina ne krije. Ogenj je nastal vsled slabe konstrukcije dimnika.

Izgubili, oziroma zamenjal se je včeraj na Laverici na veselici pri g. Ogrinu dežnik s palico. Pošten najditelj naj ga odda pri gosp. Wizlaku, črkostavcu, tiskarna Bamberg.

Zatekel se je lovski pes (prepelicar), kratkodlak, rujave barve z belimi lisami. Sliši na ime »Karo«. Izročaj naj se na Bregu št. 8, II. nadstr.

Kolo ukradeno je bilo v soboto zvečer na Miklošičevi cesti izpred hiše št. 22 Konradu Muzuliniju. Kolo je tvrdke »Styria«, je črno pleskano z ravno balanico, ima rečca usnjata držala ter je prostega teka. Verižna plošča ima vrisana hrastova peresa. Kolesa pa imajo nove kavčuge. Kolo je vredno 144 K. Pozor pred nakupom!

Onemogla je v petek na Marije Terezije cesti delavčeva žena Marjana Erjavec iz Dravelj. Ker je v blagoslovljenem stanu, so jo z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnico.

Drva so se vnela snoči v kuhinji v hiši št. 1 na Marijinem trgu. Tam službujoči stražnik je ogenj opazil in ga s pomočjo nekega pasanta pogasil. Vnela so se bila na štedelniku sušča drva. Na lice mesta je prišla tudi požarna bramba, ki pa ni stopila v akcijo.

Skozi okno skočila. Včeraj popoldne je v Židovski ulici št. 6 iz podstrešne sobe skočila na dvorišče služkinja Francika Uhan ter se pri tem na desni nogi težko poškodovala, da so jo prepeljali v izvozčekom v deželno bolnico. Navedena je že večkrat pripovedovala tam službujočim, da bode skočila v Ljubljano. Vzrok izvršenega dejanja je baže nesrečna ljubezen.

Siv klobuk skoraj nov se je našel na Rožnik. Izgubil ga dobi na Tržaški cesti 24. I. nadstr.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Macedoncev, 16 Ogrov in 60 Hrvatov. V Hrb je šlo 25, v Buchs 17, na Tirolsko 27, v Westfalsko pa 16 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 19 Kočevarjev konstan peč, iz Dolenskega se je povrnilo pa 37 Hrvatov. Včeraj se je pa z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 24 Bolgarov in 20 Hrvatov iz Amerike je prišlo pa 39 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Zasebnica Antonija Koritnikova bankovec za 10 kron. — Neka gospa je izgubila črno ročno torbico, v kateri je imela čez 13 K denarja. — Zasebnica g. Alojzija Batisova je izgubila zlato žensko uro. Gđ. Augusta Cimolinijeva je izgubila bankovec za 50 K. — Posestnik Matjev Repic je igubil denarnico, v kateri je imel čez 60 K denarja. Inženir Ant. Stakul je našel srebrno zapetnico.

Nova vrsta likerja. Podjetni trgovec z žganjem gosp. Šebenik Lovro v Spod. Šiški zvaril je nov, jako zdrav liker iz raznih zdravilnih rastlin, kateremu je nadel povsem primerno znamko »Zdravnik želodca«. Ta znamka je patentovana. Glej inserat.

»Velika cirkuška privlačnost« krasna cirkuška drama, vidi se samo še danes pri večernih predstavah v Elektroradiografu »Ideal« poleg drugih jako krasnih zabavnih slik. — V soboto 28. t. m. jako zaniva slika »Papež Pij X. in Vatikan«, prvi in edini avtor. posnetek Njeg. Svetosti; dalje »Evharistični kongres na Dunaju, ki se je vršil v navzočnosti Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa. Jako zanimivo.

Dunajski damski elitni orkester pod vodstvom gđne. Anice Rittsteiger, koncertuje danes in prihodnje dni v kavarni Central na Sv. Petra nasipu.

Društvena naznanila.

Telovadno društvo Sokol v Ljubljani naznanja vsem starejšim članom, da se prične ta teden zopet telovadba starejših bratov. Čas: ponedeljek, (sreda) in petek od pol 7 do pol 8 ure zvečer v društveni telovadnici v Narodnem Domu. Odbor pričakuje, da se telovadbe udeležijo kolikor mogoče veliko število bratov.

Žensko telovadno društvo v Ljubljani vljudno naznanja, da je društvena redna telovadba za gojenke v torkih in sobotah od 6. — 8. ure zvečer. Telovadke se sprejemajo v gori navedenih urah v telovadnici mestnega liceja na Bleiweisovi cesti.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj naznanja, da je svojo knjižnico sedaj preuredilo in tudi spopolnilo deloma z dopoljenimi, deloma z darovanimi knjigami. Knjižnica se nahaja v društveni sobi Pred igriščem št. 3 nasproti »Marčanu«, in je založena z vsemi slovenskimi leposlovnimi in mnogimi znanstvenimi knjigami kakor tudi knjigami vseh boljših nemških beletristov. Odprta je odslej od sredah od pol 7. do 8. zvečer in ob nedeljah od pol 11. do 12. dopoldne in je dostopna vsem ljubljanskim slojem, ki jih vabimo na mnogobrojen obisk. Obenem izreka odbor najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so darovali v zadnjem času knjižnici dokaj lepih knjig, osobito pa gg. c. in kr. podpolkovniku v p. Josipu Milavcu, poštnemu blagajniku Rajku Arčetu, hran. pristavu Franu Abulnerju in hran. ofic. Vilku Trtniku, proseč jih še nadaljnjih njihove naklonjenosti in vabi tudi druge društvene člane in somišljenike, da stopijo v krog darovalcev.

Zahvala. Podpisani odbor tel. društva Sokol v Št. Vidu nad Ljub.

ljano si šteje v prijetno dolžnost, zahvaliti se vsem bratom in slavnemu občinstvu, da so pripomogli s svojo udeležbo k tako krasnemu vspehu javne telovadbe in veselice dne 15. septembra. Hvala smo dolžni v prvi vrsti sodelujočim bratom in naraščaju Sokola I. in bratom Sokola II., bratom iz Šiske, Most, Novega mesta, Tržiča in Škofje Loke, zastopnikom Ciril-Metodove družbe, g. vl. svetn. A. Senekoviču in g. not. A. Hudoverniku, g. županu Spodnje Šiske itd. Dalje velja naša zahvala tudi uredništvom listov »Slov. Narod«, »Slov. Dom« in »Dan«, ki so nam ves čas blagohotno odpirali predale svojih listov. Da pa je tudi čisti dobiček, namenjen stavbi Sokolskega doma, tako lep, gre zaslugi g. Cirmanovi, katerega nam ni prepuštila samo ves prostor brezplačno, ampak nam deloma prepuščila tudi jestvine in vino po prav nizki ceni, deloma darovala, — g. Staretu iz Zg. Šiske za brezplačno prepuščitev potrebne- ga blaga, g. Mavru iz Ljubljane za darovano pivo — nič manj pa tudi vsem sodelujočim gospe in gospodičnam domačim in ljubljanskim, v prvi vrsti načelnicam paviljonov gg. Krč-Gašperlinovi, Erženovi, Komarnovi Mancij, Murnovi, Sušteršičevi in Železnikovi. Pripomogli so vsi, da se je zopet nekaj kamnov nabralo za prepotrební Sokolski dom v Št. Vidu. Na zdar! — Odbor telov. društva Sokol v Št. Vidu nad Ljubljano.

Prosveta.

Intendanca Slovenskega gledališča v Ljubljani si dovoljuje prijatelje Slovenskega gledališča vljudno prositi, da blagovolijo čim prej prijaviti svoj abonement za sezono 1912/13. Kakor je razvidno iz njenih objav po slovenskih dnevnikih in na plakatih, se je intendanca posrečilo angažirati toliko izbornih igralskih in pevskih moči, da more z vso pošteno resnobo jamčiti za neoporečno dobre predstave. Iz objavljenega načrta za repertoar, ki se bo tekom sezone še vsestranski izpopolnil, je jasno razvidna pot in smer, ki si jo je intendanca začrtala. Gledati hoče, da bodo uprizaritve vseskozi ustrezale umetniškim zahtevam in hkrati v obili meri nudile zabave in razvedrila. Intendanca ima resen namen, dvigniti Slovensko gledališče na čim najvišji nivo in je za trdno uverjena, da bo bode slavno občinstvo v tem njenem stremljenju rade volje podpiralo. Ker so stalni abonenti njena najzanesljivejša opora, se intendanca obrača do vsakogar z vljudno prošnjo, naj stopi v vrsto abonentov. Cene so zmerne, iste kakor lani. Vsa nadrobna pojasnila dajeta gledališki blagajnik, g. mag. pristav Danilo Šaplja (Magistrat) in dnevna blagajničarka, gospa Amalija Češarek, trafikantinja v Selenburgovi ulici. Lože za nepar so že do malega odane.

Narodna obramba.

Cvetlični dan je dobrodošel tudi Ciril - Metodovim nabiralnikom v raznih javnih lokalih, kjer so bili gostje tako dobrovoljni in požrtvovalni, kakor v neki znani gostilni. Tam so prodajalke cvetic — same cvetlice — družbo osmerih gostov posečale, podajale si kljuko ali vstopale v skupini 2, 3 in 4 krat ter marljivo nabirale srebrnjake v pušce, zase pa priznanja in pohvale za tako vneto delovanje v korist narodnim društvom: »Domovini«, »Radogoju«, »Sokolu« in »Ciril - Metodovi D.« Dobrovoljni družbi je skrbno stregla zala 18letna Tončka. Eden gospodov ji očita, da dela le za gostilno pa nič za narod, med tem ko se peha jo druge gospodične za prispevke; drugi pa omeni, da bi zamogla Tončka tudi doma — vsaj za Ciril - Metodovo družbo — nekaj storiti če bi le hotela. — Tončka naglaša: kako neki? Gost pa reče: »Krono dam v puščico za poljub!« Vsi drugi vskliknejo: »Dobro! mi vsi damo po kronah za poljub!«... Tončka smeje odkima, odhiti v klet in kuhinjo in ko pride nazaj se razprava, glede poljubov in kronic, nadaljuje. Prodajalke cvetic vedno gosteje prihajajo — med temi nekatere že v drugo; — ko zvedo vzrok pravde, prično mešetariti in Tončki prigovarjati: naj vendar stori, kar domoljubni gospodje želijo — saj ne stori nič slabega — nič ji ne more škodovati, ne na časti ne na duši. — Tončka je jela omahovati. Videč poljubov žalj-ne gospode in slišavši modre in spodbudne, besede od strani milih gospodičen cvetličark je že poskusila, a se v odločilnem trenutku sskesala. — Razprava se je potem še živahneje ponovila in je trajala, dokler se ni Tončka udala — poljubila vse gospode zapored, kronce pa v puščico zmetala. Osmerica gostov, ljubeznjive mešetarice in resolutna Tončka zvrtili so morda vir nove-

mu studentu, po katerem vtegnjejo še marsikatero kronice priplavati v blagajno velevažne Ciril - Metodove družbe. To bi bilo dobro!

Gospodarstvo.

Dobavni razpis zaradi zakupne oddaje kruha in ovsa za postaje: Trbiž, Rabl, Bovec, Koče, Celje, Slov. Bistrica, Tržič, Gradišče, Radgona, Kormin, Vipava, Volšperk, St. Vid na Glini, Kanal, Kvsko, Biljana, Bruck na Muri, Judenburg, Sežana, Rovinj, Tolmin, Kobarid, Ptuj, Mali Lošinj, nastanjeno vojaštvo za zagotovitev dobo od 1. novembra 1912 do 31. oktobra 1913 bodo ponudbene obravnave pri obč. uradu v Trbižu 26., Rablu 27., Bovecu 28., Kočah 30. septembra, vojaškemu oskrbovalnem filijalnemu skladišču v Celju 1., obč. uradu v Slov. Bistrici 2., okr. glavarstvu v Trziču 3., Gradišču 4., Radgoni 5., obč. uradu v Korminu 7., Vipavi 8., okr. glavarstvu v Volšperku 9., St. Vidu na Glini 10., obč. uradu v Kanalu 11., Kvskem 12., okr. glavarstvu v Brucku na Muri 14., Judenburgu 15., Sežani 16., obč. uradu v Rovinju 17., okr. glavarstvu v Tolminu 18., obč. uradu v Kobaridu 19., okr. glavarstvu v Ptuj 21., okr. glavarstvu v Malem Lošnju 25. oktobra 1912, ob 9. uri dopoldne. Za te razprave veljavni pogoji se razvidijo iz razglasov in zvezkov pogojev, ki so razgrnjeni pri gori navedenih obravnavališčih, in ki pri vojaških oskrbovalnih skladiščih tudi lahko dobe zastoj.

Razne stvari.

Smrt ženin pred cerkvijo. Pred cerkev v vasi Desce je prišel ženitovanjski spreved. Ženin in nevesta, oba mlada in precej bogata, sta že nestrpno čakala, da se izvrši poroka. Po tamošnjem običaju je potegnil drug neveste samokres ter je izstrelil več strelcev v znak, da se prične poročna ceremonija. Pri tem pa je ravnal — morda nalašč — tako nerodno, da je ustrelil ženin v prsi. Ženin se je zgrudil na tla in je v par minutah umrl. Svati so prestrašeni pobegli, nevesta je znorela, druga pa so aretirali.

Zastrupljenje s slabim mesom. V Levicu na Tirolskem je obbolelo več oseb, ker so jedli meso od krčnjene živine. Bolnike so prepejali v bolnišnico in upajo zdravniki, da bodo razum dveh vse rešili. Sodišče je uvedlo strogo preiskavo proti tamošnjim mesarjem.

Konkurenca med posvetnimi duhovniki in med nunami. Rimski posvetni duhovniki so se tako vjezili nad nunami, ki seveda bolj protežirajo redovnike, ki jim delajo posebno hudo konkurenco, da so nahuškali svoje pristaše in nevedno ljudstvo, da so napadli ti nunski samostan pri vratih Greco v Rimu. Napadalcu so hoteli vdreti v samostanske prostore in prepovedati redovnikom preprijazne nune. Napad je vodilo več posvetnih duhovnikov, mladih klaplanov in slabije situiranih fajmoštrov. Napadalcu so že razstrelili vrata, ko je prišlo orožništvo, ki je napadalce odvrgnilo, da niso z orožjem vdrl v nunski samostan in pregnali nune. Med fanatiziranimi napadalcu in orožniki se je vnel hud boj, ki je zahteval več težko ranjenih in šele po večurnem boju se je posrečilo orožnikom, da so razgnali množico in obvarovali nune pred nasilnim postopanjem konkurentov redovništva, posvetne duhovščine. Več napadalec in več vodil te drhali je policija aretirala in odvedla v zapor.

Gladovna stavka in samomori ruskih političnih kaznjencev. V Nerčinsku so nastali nemiri v kaznilnici vsled tega, ker so nekega političnega kaznenca pretepli s palicami, ker je malo sirovo nahrušil paznika. Že drugi dan so napovedali vsi politični kaznenci gladovno stavko. Obenem je več kaznjencev poskusilo izvršiti samomor z zastrupljenjem. Zastrupilo se je več jetnikov s ciankalijem. Štirje so ostali mrtvi, ostale pa so rešili in jih prepeljali v kazensko bolnišnico. Ko se je med jetniki, tudi nepolitičnimi, raznesla ta vest, je nastal v kaznilnici strašen tumult. Političnim jetnikom so se pridružili vsi ostali jetniki in pričeli z gladovno stavko. Tako je do sedaj znano, natančnejših podatkov pa ni, ker jih brzokone vodstvo kaznilnice prikriva in je tudi brzojavna zveza z Nerčinskom pretrgana.

Uspehi angleških vojaških letalnih strojev. Kakor smo že poročali, so bili angleški manevri nenedoma in popolnoma nepričakovano odpovedani. Listi poročajo, da so to povzročili vojaški aviatiki, ki so celo situacijo obeh nasprotnih strank tako izbornu ogledali, da bi se napadeni oddelki ne mogli sploh vzdržati v svojih pozicijah, obenem pa so bili tudi o taktiki in premikanju čet napadajoče stranke napadeni tako natančno obveščeni, da so se raje pravočasno umaknili. Če je to resni-

ca, dokazuje to dejstvo, kako važno vlogo bodo igrali letalni stroji v bodočih vojnah.

Krvava svatba. V Melkahau na portugalsko-španski meji je nastal na svatbi nekega posestnika vsled ljubosumnosti preprij, ki je končal s strašnim pretepom. 5 oseb svatov je ostalo na mestu mrtvih, 20 pa so težko ranjenih odpeljali deloma v bolnišnice deloma domov. Med težko ranjenimi je tudi več žensk. Tudi ženin in nevesta sta dobila znatne poškodbe.

Vremenske neizgode. Z več krajev na Ogrskem prihajajo poročila o vremenskih neizgudah, ki so povzročile ogromno škodo. V okolici Keres Mező je pritisnil tako hud mraz, da je vse kar je še ostalo na polju pozeblo. Vinogradi so po večini uničeni. Na par sto metrov visokih bližnjih gričih je padlo čez 1 m visoko snega. Po dolinah pa grozi povodenj.

Roparski napad v železniškem kupeju. Nedaleč od postaje Saarbrücken na Nemškem se je nedomoma ustavil vlak, ker je nekdo potegnil za rešilno vrvice in s tem vlak ustavil. Ko je vlak že stal, so skočili iz nekega voza trije moški in skušali pobegniti. Enega izmed beguncev so železničarji vjeli. V vozu, iz katerega so begunci pobegnili, so našli umorjenega in oropanega nekega potnika. Prijet begunec je pripoznal, da je umorjenec njegov brat, in da je izvršil on s pomočjo dveh tovarišev nad njim roparski umor.

Panamski prekop. Ameriški listi poročajo, da bo preplula Panamski prekop prva ameriška vojna ladja 15. septembra l. 1913. Reden promet za vse ladje pa bo odprt 1. decembra meseca l. 1914. Polkovnik Goethals, ki je vodil celo podjetje, ceni stroške za zgradbo prekopa na 375 milijonov dolarjev.

Ponesrečen laški vojaški aviatik. V Avinjanu so se dvignili v zrak z vojaškimi zrakoplovi štirje častniki. V višini 50 m se je prekrulil stroj poročnika Bongiovani in padel na tla. Stroj se je popolnoma razbil. Bongiovani se je potegnili sicer še živega izpod razbitega stroja, toda ponesrečenec je kmalu nato umrl.

Stavka železničarjev. Katalonski železničarji so sklenili, kakor poročajo iz Barcelone, da prično v noči od torka do srede s splošno stavko.

10.000 patron je eksplodiralo na tovornem vozu med vožnjo iz tovarne v skladišče pri Moskvi. Eksplozijo so povzročili baje silni sunki med vožnjo na slabi cesti. Voz je popolnoma razdejan, kočijaža so odpeljali smrtno ranjenega v bolnišnico.

Helena Maczochova, ki je znana iz znanstvenih meniške afere se je poročila v ječi s sokaznjencem Zebrovskim. Zebrovski je močno tuberkulozen in brzokone ne bo pričakal prostosti.

Pretepi med katoličani in protestanti. V Belfastu so se izvršili veliki izgrede vsled prepira med katoličani in protestanti. Katoličani so napadli protestante in nastal je hud pretep, pri čemer je bilo ranjenih več oseb. Katoličani so se morali končno umakniti.

Vstaja zamorcev. V nemškem delu države Kongo se je uprl rod zamorcev Badioko. Zamorci so napadli nemške urade in pomorili nemške uradnike. Napadli so tudi oddelke nemških najemnikov, arabskih vojakov, in jih do zadnjega moža pobili. Uporniki so se razdelili v več čet in plenijo in more po okolici. Nemška vlada pošlje proti vstašem močno vojaško ekspedicijo.

Čenstohovski zvon v zvoniku slovite romarske cerkve v Čenstohovu, ki je znana tudi vsled velikanskih tatvin, ki so jih izvršili čenstohovski menihi, da so lahko prirejali ljubezenske orgije s svojimi ljubica-mi, je padel z zvonika. Zvon tehtal 25.000 funtov. K sreči se je zvon ujel na stropu cerkve, ker sicer bi bila nastala katastrofa. V cerkvi je bilo namreč več 100 romarjev iz bližnje okolice.

Žena morilka. Žena dr. Bluhme, asistenta na muzeju v Poznanju, ki je bila aretirana, osumljena da je ustrelila svojega moža, o katerem so mislili, da je izvršil samomor je priznala, da je res sama ustrelila svojega moža. Samokresa, s katerim je bil dr. Bluhme ustreljen, še niso našli. Žena je izpovedala, da je imela ljubavno razmerje z ono visoko osebo že pred poroko z dr. Bluhme-jem in da je izvršila umor vsled vednih preprirov v družini in v hipni duševni zmedenosti.

Posledica katastrofe »Titanica«. Ravnatelj parobrodne družbe White Star Line Bruce Ismay bo odstopil. Ismay je znan iz katastrofe. Bil je takrat na »Titanicu« in je bil on tisti, ki je ukazal, da mora voziti »Titanic« s polno paro, dasi so dobili obvestila o ledenih gorah. Ismay se je takrat rešil, toda tudi pri rešilni akciji se je obnašal tako, da je vzbudilo njegovo ravnanje splošno grajo.

Tudi prvi ravnatelj družbe H. Sanderson bo brzokone odstopil.

Francoski smodnik B. Na francoskem parniku »Danton« se je vnel v smodnišnici en zaboj karteč. K sreči ni bilo v smodnišnici nič smodnika in se je posrečilo vojakom ogenj zadušiti. Povodom tega dogodka pišejo nekateri francoski listi, da je francoski smodnik B silno nevaren, ker se razvijajo vsled pomankljive ali napačne izdelave plini, ki se prav lahko sami užgejo. Francoska vlada bo dala preiskati še enkrat izdelavo tega nevarnega smodnika, vse smodnišnice pa, kjer je ta smodnik shranjen, morajo vsak dan zračiti.

Čez 5000 m nad zemljo. Kakor smo že poročali je dosegel 17. t. m. francoski aviatik Legaquent višinski rekord, katerega je imel do sedaj aviatik Garros. Po natančnem merjenju je dosegel Legaquent višino 5680 m, toraj za 40 m manj kot je bilo prvotno merjeno. O svojem višinskem poletu je napisal Legaquent zanimiv in zelo obširen opis, kake se je počutil, ko je preletel višino 5000 metrov nad zemljo. On pravi: V višini 5000 m nisem sploh več zemlje videl. Postalo mi je silno dolgočasno in čutil sem se v tej višini zelo osamljenega. Skušal sem si kratiti čas s tem, da sem včasih potegnil za zvonec pri aparatu za merjenje višične, da sem opazoval kakalec višinskega barometra in moje žepne ure. Aparat za kisik sem začel uporabljati v višini 4800 m. Toda vse to me ni razvedrilo. V kratkem me je premagala utrujenost in dolgočasje, — zemlje ni bilo — obenem sem postal grozno lačen. Višinski rekord sem dosegel in v višini 5720 m sem ustavil motor in se spustil brez delovanja stroja do približno 100 m nad zemljo. Nato sem odprl zopet motor in srečno pristal. Prepričan sem, da bi bil lahko dosegel višino 6000 m ali celo 7000 m nad zemljo. Zanimivo je pri tem, da je imel Legaquent s sabo dva registrirna barometra, kar je bilo jako dobro, kajti tekočina v enem barometru je v višini 5060 m že zamrznila.

Svobodna šola. V sredo se je vršil v Inomostu velik protestni shod društva »Svobodne šole«. Kot govornik je nastopil dr. Bernhard iz Dunaja, ki je poudarjal, da je »Svobodna šola« jez proti moderni reakciji, ki jo hoče in namerava vprijeti klerikalizem. Od tod tudi ono sovražstvo vseh klerikalno mislečih in klerikalno vozečih proti svobodni prosti šoli. Shod je bil nepričakovano številno obiskan. Prišli so tudi orglarčki klerikalci, bilo jih je okoli 100 in so hoteli shod razbiti. Ko so jih stražniki malo pomirili, so ti možakarji verno poslušali govornika, in skoro, da niso postali nezvesti svojim klerikalnim načelom, katerih brzokone niti dobro ne poznajo in ploskali govorniku. Od tega jih je odvrgel komaj zastopnik mednarodnega rimskega klerikalizma Nemec pater dr. Schmid, ki je hotel ugovarjati govorniku, katerega pa niti njegove zveste ovčice niso poslušale z zanimanjem, kakršnega je ta sveti oče pričakoval. Shod »Napredne šole« se je toraj, kot je jasno po vsem tem, izbornu obnesel celo v prestolici priznane klerikalne Tirolske in si bodo klerikalni šolniki lahko zapisali za ušesa znano staro prislovico, seveda v prenešenem pomenu »Memento mori«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 23. septembra. Odsek avstrijske delegacije za zunanje zadeve se sestane v četrtek ter ima seje dne 27. in 28. t. m., nakar se odgodi do 7. oktobra.

Ogrska delegacija.

Budimpešta, 23. septembra. Člani ogrske delegacije so imeli konferenco — prisostvovali je tudi — Lukacs — na kateri so sklenili, da se delegacija konstituira na seji, ki se vrši danes popoldne ob 4. na Dunaju. V tej seji bodo izvolili predsedstvo, zapisničarja in načelnike oddelkov. Za predsednika delegatov predlagajo barona Ludvika Langa in za podpredsednika člana magnatske zbornice grofa Avg. Zichyja.

Budimpešta, 23. septembra. Opozicijski poslanci — 50 — so prišli že včeraj na Dunaj. Dunajski Ogr so jih na kolodvoru slovesno sprejeli. Poslanci bodo zasedli še pred otvoritvijo konference galerije zbornice v ogrski palači. Opozicijski ostanejo več dni na Dunaju in hočejo prisostovati več sejam. Vlada za sedaj še ne namerava izključiti ogrskih poslancev od sej, vendar pa je poklicala na Dunaj iz Budimpešte 50 — 60 komisarjev in detektivov.

Budimpešta, 23. sept. Podpredsednik Kossuthove stranke Bela

Barnabas, bivši delegacijski predsednik je izjavil da hoče biti na vsak način na Dunaju. Če nas ne puste v zbornico, demonstrirali bomo na cesti. Če nas ne ščiti pred dunajsko policijo imuniteta, nas mora vsaj ščititi gostoljubnost. Že naš prihod na Dunaj bo demonstrativno dokumentiral, da protestiramo proti delegacijskim sejam, katere je dosegla ogrska vlada pod režimom Tisza-Lukacsevem.

Dunaj, 23. septembra. Policijsko ravnateljstvo je odredilo za to delegacijsko zasedanje normalne policijske odredbe. Pomnožila je policijo v zbornici in pripravila 50 mož močno stražo, ki je nastanjena v kletih bližnjega naučnega ministrstva.

Dunaj, 23. septembra. Za opozicijskimi poslanci je došel na Dunaj tudi bivši ministrski predsednik Khuen-Hedervary. Danes je bil na cesti insultiran. Cela Bankgasse je zasedena s policijo. V ogrskem delegacijskem poslopiju je nad 100 uniformiranih ogrskih stražnikov, ki hočejo opozicijske poslance izpreti. Poslanec Czervay je izjavil da bo ministrskega predsednika insultiral jutri v pričo cesarja. Opozicijski razširjajo med delavce in dijakke pozive k demonstracijam na Ringu.

Dunaj, 23. septembra. V političnih krogih zatrjujejo, da bosta Lukacs in Tisza skoro odstopila. Nove volitve se bi vršile potem spomladi.

Dunaj, 23. septembra. Policija straži poslopje ogrske delegacije. Ogrski stražniki stoje pod poveljstvom nadkomisarja Pavlika. Dvorana ogrske delegacije je zasedena od posebnih ogrskih komisarjev in detektivov. Vlada je dovolila pristop k delegaciji le 10 opozicijskim poslancem ter jih opozorila, da jih bo dala nasilno odvesti, če bi se vmešavali v debato. Nadkomisar Pavlik je bil danes pri ministrskem predsedniku ter je imel z njim dolgo konferenco. Opoldne je prispel na Dunaj tudi nadrežiser opozicije Gleza Polony. Opozicijski poslanci se hočejo na vsak način udeležiti sej ogrske delegacije, ki jo smatrajo samo za odsek ogrskega parlamenta. Ves dopoldne čaka velika množica pred palačo prihoda ogrskih opozicijskecev. Danes dopoldne je bil Lukacs pri cesarju v dolgi avdijenci. Takoj nato se je raznesla vest, da je njegovo stališče omajano ter da pada takoj po delegacijah s celim kabineto demisijsko. Z njim pade tudi grof Tisza.

Mirovna pogajanja.

Carigrad, 23. septembra. Včeraj je izdala vlada oficijozno noto, glasem katere mirovna pogajanja, dasi ugodno napredujejo, vendar še niso toliko uspela, da bi bilo misliti v kratkem na sklep miru. Vse tozadevne podrobnosti, katere so objavili razni listi, so neresnične.

Carigrad, 23. septembra. Ministrski svet je sklenil, da zamenja Turčija z Italijo civilne vietnike.

Rim, 23. septembra. Včeraj so bila odklonjena mirovna pogajanja od strani Italije. Pogajanja se prično na drugem temelju.

Italijanske vojne ladje.

Carigrad, 23. septembra. Veliko razburjenje vzbujala vest, da je včeraj opoldne 12 italijanskih vojnih ladij dospelo v pristanišče Fokyo, severno od Smyrne, ter tam demonstriralo.

Macedonija.

Carigrad, 23. septembra. Ruski veleposlanik Giers je interveniral pri zunanjem ministru zaradi uvedbe reform v Makedoniji.

Carigrad, 23. septembra. 150 malarisovskih rodbin pobegnilo.

Bolgarija.

Sofija, 23. septembra. »Agence telegraphique bulgarie« izjavlja, da so vesti, da bolgarske oblasti ne izdajajo več potnih listov za v inozemstvo, neresnične, in da vlada, ki vstraja še vedno pri mirovni politiki, nikdar ni mislila na podobne odredbe. Tudi dementira ta agencija vesti, da obstoja zveza med Srbijo in Bolgarijo.

Sofija, 23. septembra. Danes so se zaključili veliki manevri in so se vrnili vojniki v svoje garnizije. Jutri bodo odpuščeni vsi rezervisti.

Kreta.

Atene, 23. septembra. Grški ministrski predsednik je brzojavil kralju, da naj doseže ta pri kabinetih evropskih veleisl, ki ščitijo Kreto, skorajšno rešitev krečanskega vprašanja. Položaj na Grškem postane lahko kritičen, če pridejo krečanski poslanci v Atene. Se bolj resna pa je postala ta zadeva vsled napada na otok Samos.

Srbsko orožje.

Belgrad, 23. septembra. Turška vlada je ustavila transport srbskega orožja in vojnega materiala iz Turčije v Belgrad. V Belgradu vlada zaradi tega silno razburjenje.

Demisijska armenskega patrijarha.

Carigrad, 23. septembra. Po dogodi seji armenske nacionalne skupščine je podal armenski patrijarh skupno z vsemi svojimi svetovalec demisijsko. Armenci se posebno prizadevajo, da so vse odredbe turške vlade za zboljšanje položaja Armenov nezadostne. Turški vnani minister je izjavil, da bo komisija za ureditev armenskega vprašanja odpotovala čez šest mesecev.

Kmečka pisarna

narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem ta ništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolno brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pisarno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka zgoraj navedenih strokah, naj obrne zaupno s posebnim pismom kateremu je priložiti 10 vinarjsko znamko za odgovor ako se želi govor v priporočenem pismu pa vinarjsko znamko) na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob seveda je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Današnji list obsega 8 strani

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Umrli so v Ljubljani

Dne 18. septembra: Valentin Rolc, občinski ubožec, 74 let.

Dne 21. septembra: Alojzija Plankar, žena posestnika in gostilničarja, 48 let, Dolenjska cesta 53. — Ivan Warto, žena zasebnega uradnika, 24 let, Elizabetna cesta 2.

Dne 22. septembra: Neža Vidic, vdova vrvarja, 63 l., Radeckaga cesta 1. — Gracija Grčman, usmiljenka, 26 let, Radeckega cesta 11.

Borzna poročila

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«

Uradni kurzi dunajske borze 23. septembra 1912

Maloznačajni papirji.	Dinar	Dispozicija
4%, majevna renta	86-40	86-60
4-2%, srebrna renta	89-30	89-60
4%, avstr. krona renta	86-40	86-60
4%, ogr.	86-35	86-65
4%, kranjsko deželno posojilo	93-50	94-00
4%, k. o. češke dež. banke	90—	91—
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/2	442—	454—
„ „ 1864	614—	626—
„ tiske	298-25	310-25
„ zemeljske I. izdaje	287-50	299-50
„ „ II.	254—	266—
„ ogrske hipotečne	245—	257—
„ dun. komunalne	478—	490—
„ avstr. kreditne	473—	485—
„ ljubljanske	67—	73—
„ avstr. rdeč. križa	53-25	54-25
„ ogr.	32-90	33-90
„ bazilika	31—	35—
„ turške	247—	248—
Dolar.		
Ljubljanske kreditne banke	434—	438—
Avstr. kreditnega zavoda	639—	640—
Dunajske bančne družbe	535-75	538-75
Južne železnice	118—	119—
Državne železnice	703-60	704-60
Alpine-Montani	1075—	1076—
Češke sladkorne družbe	383—	380—
Zivnostenske banke	278—	279—
Valute.		
Cekini	11-40	11-40
Marke	117-75	118-75
Franki	95-55	95-75
Lire	94-45	94-75
Rubli	254-125	255-125

Termini.		
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	11-10
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11-50
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9-50
Rž za april 1913	za 50 kg	10-00
Oves za oktober 1912	za 50 kg	10-20
Oves za april 1913	za 50 kg	10-40
Koruz za september 1912	za 50 kg	9-80
Koruz za maj 1913	za 50 kg	7-60

Zitne cene v Budimpešti

Dne 23. septembra 1912.

Termini.		
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	11-10
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11-50
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9-50
Rž za april 1913	za 50 kg	10-00
Oves za oktober 1912	za 50 kg	10-20
Oves za april 1913	za 50 kg	10-40
Koruz za september 1912	za 50 kg	9-80
Koruz za maj 1913	za 50 kg	7-60

Prodajo se

tri ročke

(Trainier s premakljivo težo. Skupna teža 113 kg. — Poizve se v pisarni Ed. Kristan, Kolodvorska ul. 41.)

Slovinci in Slovenke!
Ne zahte družbe sv. Cirila in Metoda.

Meteorološko poročilo.

sest.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
21.	2. pop. 740-7	12-0	p.m.vzh.	oblačno	
22.	9. zv. 742-2	8-6	sr. svzh.	del. jasno	
23.	7. zj. 742-1	3-0	brezvetr.	brezobl.	
24.	2. pop. 740-7	13-6	sr. jzh.	oblačno.	
25.	9. zv. 741-5	8-9	sl. jzh.	"	
26.	7. zj. 740-8	7-4	sl. vzh.	sk. oblac.	

Srednja predvčerašnja temperatura 8-1°, norm. 14-1° in včerašnja 8-5°, norm. 13-9°, Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm

Kovačnica se odda v Krškem 107

V kovačnici je nekaj orodja, ki se tudi lahko prevzame, eventualno se orodje tudi proda. Več pove 3395

Franc Lopit v Kranju šte. 183.

Gospodična

kontoaristinja, popolnoma zmožna v govoru in pisavi italijanskega in slovenskega jezika; in perfektno nemškega in hrvaškega; želi premeniti mesto v komptoar ali temu odgovarjajoče. Ponudbe pod "J. 472", Ajdovščina pošto leže.

Velika, svetla, zračna 3453

mesečna soba

z malo predsobo, posebnim vhodom z razgledom na trg, na novo opremljena, se odda dvema gospodoma event. tudi s hrano na Turjaškem trgu št. 1, II. nadstr. levo.

Trgovskega sotrudnika

spretnega prodajalca, ki je v manufakturni in železniški stroki dobro izvežban, sprejme takoj

Josip Elsner, trgovina z mešanim blagom, Litijska. 3426

Kavarna
vso noč
odprta
LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

trgovski pomočnik

mešane stroke obeh deželnih jezikov zmožen želi s 15. oktobrom premeniti službo, v svrhu nadaljnje izobrazbe — Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Ali ste pokusili
posebno specialiteto
likerja
Zdravnik želodca!

Krepkega dečka

z poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo, ter pridnega

trgovskega pomočnika

prejme večja eksportna firma na Dolenjskem.

Oni, ki razumejo nekaj nemški in imajo orakso v mešani stroki imajo prednost. Ponudbe pod "344 poste restante, Karmel". 3465

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju (v. Bonač v Ljubljani).

Cena slike 5 krom. 327

Narodna knjigarna v Ljubljani

priloga sleden knjige:

Aleš iz Razora. Povest. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v, vez. 2 K 50 vin, s pošto 20 vin. več.

Ana Karenina. Roman. Ruski spisal Lev grot Tolstoj. Cena broš. 6 K 40 vin, vez. 8 K 40 vin, s pošto 30 v. več.

Bela krizantema. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 60 v, vez. 2 K 60 v, s pošto 20 vin. več.

Beli rojaki. Povesti. Spisal E. Gang. Cena broš. 3 K, s pošto 20 vin. več.

Ben Hur. Roman iz Kristusovih časov. Spisal L. Wallace. Cena vez. 4 K 50 v, s pošto 30 v. več.

Brodkovski odvetnik. Roman. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena broš. 1 K 50 v, vez. 2 K 50 v, s pošto 20 vin. več.

Cez trnje do sreče. Roman. Spisal F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin, vez. 2 K 20 vin, s pošto 20 v. več.

Dvajset let pozneje. (Nadaljevanje Treh mušketirjev.) Cena broš. 6 K, vez. 8 K, s pošto 20 v. več.

Gospa Judit. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 20 v, s pošto 20 v. več.

Greh in smeh. Zabele in osonce. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K, s pošto 10 v. več.

Grof Monte Christo. Roman. Spisal A. Dumas. Cena broš. 8 K, vez. 12 K, s pošto 20 v. več.

Hiša Marije Pomočnice. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin, s pošto 20 v. več.

Hlapec Jernej in njegova pravica. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 40 v, vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Izlet v Carigrad. Spisal Anton Aškerc. Cena 80 v, s pošto 90 v.

Kako pišejo ženske. Francoski spisal M. Prevost. Cena 4 K, s pošto 20 vin. več.

Knjiga za lahkomišelnice. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K 50 vin, vez. 3 K 50 vin, s pošto 20 v. več.

Kralj Matjaž. Zgodovinski roman. Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Libera nos a malo. Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš. 1 K 40 v, vez. 2 K 20 v, s pošto 20 v. več.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporčaka. Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin, vez. 1 K 60 v, s pošto 20 v. več.

Ljubezen Končanove. Zgodovinski roman. Spisal Klare. Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v, vez. 2 K 50 v, s pošto 20 v. več.

Mali ljudje. Spisal Milan Pugalj. Cena broš. 3 K, vez. 4 K, s pošto 20 v. več.

Mali lord. Roman za mladino in odrasle. Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v, vez. 2 K 60 v, s pošto 20 v. več.

Mali vitez. Zgodovinski roman. H. Sienkiewicz. Cena broš. 7 K, vez. 9 K 50 vin, s pošto 20 v. več.

Mati. Roman. Ruski spisal Maksim Gorki. Cena broš. 4 K, vez. 5 K, s pošto 20 vin. več.

Mina. Socijalen roman iz ljubljanskega življenja. Spisal A. P. Rušič. Cena broš. 1 K 20 v, vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Muhoborci. Spisal Fr. Milčinski. Cena broš. 2 K 50 v, vez. 3 K 50 vin, s pošto 20 v. več.

Najhujši sovražniki. Spisal Murnik. Cena 60 vin, s pošto 70 vin.

Narodni kataster Koroške. Spisal Ante Beg. Cena 60 v, s pošto 70 v.

Naša vas. Spisal A. Novčan. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v, s pošto 20 v. več.

Nina. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin, s pošto 20 vin. več.

Ob zori. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 3 K, s pošto 20 v. več.

Oliver Twist. Angleški spisal Charles Dickens. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 20 v, s pošto 30 v. več.

O dostojnosti. Spisal Rozman. Cena 80 vin, s pošto 90 vin.

Opatov praporčak. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 80 v, vez. 2 K 70 v, s pošto 20 v. več.

Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu. Spisal Valentin Zerin. Cena 3 K, s pošto 3 K 20 v.

Pol litra vipavca. Spisal D. Feigel. Cena broš. 1 K 80 v, vez. 2 K 60 v, s pošto 20 v. več.

Polom. Zgodovinski roman iz nemško-francoske vojne. Spisal E. Zola. Cena broš. 5 K 60 v, vez. 6 K 80 vin, s pošto 30 vin. več.

Ponižani in razžaljeni. Roman. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 20 v, s pošto 20 v. več.

Potop. Zgodovinski roman H. Sienkiewicz. Cena broš. 6 K 40 v, vez. 8 K 40 v, s pošto 20 v. več.

Poljudna pravna knjižnica:

I. zvezek: Zakon o dovoljevanju poti za silo K — 40.

II. in III. zvezek: Predpisi o železniških in rudniških knjigah K — 80.

IV. in V. zvezek: Pristojbine olatjave ob konverziji v knjižnih terjatev K — 80.

VI. — X. zvezek: Predpisi o razredbi in ureditvi ter o zloži zemljišč K 2 —.

XI. in XII. zvezek: Predpisi zoper okvaro poljišne za Kranjsko, Koroško, Goriško, Istro, Trst in Štajersko K — 80.

XIII. in XIV. zvezek: Predpisi o notarskih pristojbinah in zapovedanih notarskih spisih K — 80.

XV. zvezek: Zupanstvom izročena opravila sodišč K — 40.

XVI. zvezek: Pristojbine o zapuščinah K — 80.

Povesti dr. Iv. Tavčarja. Pet knjig. Cena broš. 13 K 50 vin, vez. 16 K 50 vin, s pošto 20 v. več.

Prava in nepravna ljubezen. Povest. Spisal Blaž Pohl. Cena broš. 1 K 60 v, vez. 2 K 50 vin, s pošto 20 v. več.

Prešernov album. Uredil Anton Aškerc. Cena 2 K 40 v, s pošto 2 K 60 vin.

Quo vadis? Zgodovinski roman H. Sienkiewicz. Cena vez. 5 K 50 vin, s pošto 30 v. več.

Rodbina Polaneških. Zgodovinski roman H. Sienkiewicz. Cena broš. 10 K, vez. 13 K, s pošto 20 v. več.

Rdeči smeh. Ruski spisal Leonid Andrejev, preložil Vladimir Levstik. Cena broš. 1 K 40 vin, vez. 2 K 40 vin, s pošto 20 v. več.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčeka. Spisal Sepetavec, 2 zvezka. Cena broš. 2 K 40 v, vez. 3 K 20 v, s pošto 20 v. več.

Slike in revolucije. Ruski spisal M. Arcašev. Cena broš. 1 K 60 v, vez. 2 K 50 v, s pošto 20 v. več.

Slovensko gledališče. Spisal A. Trstenjak. Cena 2 K, s pošto 20 v. več.

Slovensko-nemška meja na Koroškem. Spisal Ante Beg. Cena broš. 1 K 40 v, vez. 2 K 40 v, s pošto 20 v. več.

Socijalizem. Spisal V. Knaflit. Cena 4 K, s pošto 30 v. več.

Stara devica. Povest. Spisal J. Oblak. Cena broš. 60 v, vez. 1 K 60 v, s pošto 20 v. več.

Strahovalci dveh kron. Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Fr. Lipič. Cena broš. 2 K, vez. 4 K, s pošto 40 v. več.

Stiri ruske slike. Cena broš. 60 v, vez. 1 K 60 v, s pošto 20 v. več.

Trije mušketirji. Zgodovinski roman. Spisal A. Dumas. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 80 v, s pošto 20 v. več.

Udovica. Povest iz 18. stoletja. Spisal I. P. Tomič. Cena 1 K 60 v, s pošto 20 v. več.

Uho in sluh. Poljudno znanstvena dr. Jos. Rakeč. Cena 20 v, s pošto 30 v.

Undina. Povest. Francoski spisal André Thewaut. Cenr 90 v, s pošto 1 K.

Ustoličenje koroških vojvod. Spisal Ante Beg. Cena 30 vin, s pošto 40 v.

Vaška kronika. Povesti iz Dolenjske preteklosti. Spisal Ivan Lah. Cena broš. 1 K 70 v, vez. 2 K 70 v, s pošto 20 v. več.

Vinjete. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 3 K 60 v, vez. 4 K 60 v, s pošto 20 vin. več.

V naravi. Izbrani spisi Frana Erjavca, uredil dr. G. Sajovic. Cena 1 K 20 v, vez. 1 K 70 v, s pošto 20 v. več.

V študentovskih ulicah. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v, vez. 2 K 50 v, s pošto 20 v. več.

Volja in moč. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Za križem. Spisal Iv. Cankar. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v, s pošto 20 v. več.

Zaobljuba. Povest. Hrvatski spisal F. Becić. Cena broš. 1 K 80 v, vez. 2 K 60 v, s pošto 20 v. več.

Zadnji rodovine Benalja. Roman iz kranjske preteklosti. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 vin, vez. 2 K 50 v, s pošto 20 v. več.

Zbirka citatov in aforizmov. Uredil Slavko Klepec. Cena broš. 2 K 50 v, vez. 3 K 30 v, s pošto 20 v. več.

Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman H. Sienkiewicz. Cena 4 K 50 v, s pošto 30 v. več.

Zbrani spisi Josipa Jurčiča. 11 zvezkov. Cena vsakemu zvezku broš. 1 K 20 v, vez. 2 K s pošto 20 v. več.

Zbrani spisi Janka Kersnika. Pet knjig. Cena broš. 25 K, vez. 30 K, s pošto 20 v. več.

Zbrani spisi Frana Levstika. Pet knjig. Cena broš. 21 K, vez. 27 K, s pošto 20 v. več.

Zgodbe iz doline šentflorjanske. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Zločin in kazen. Roman. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 10 K 50 v, vez. 13 K, s pošto 20 v. več.

Zlatarski vajenec

iz dobre, poštene rodbine 3427

se takoj sprejme. Lud. Černe, Ljubljana Wolfova u. 3.

Kupim hišo z vrtom,

z enim ali tudi več stanovanji najrajši na periferiji mesta Ljubljane. Kupna cena in natečni popis hiše naj se pošlje na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro „Kmet“ do 15. oktobra t. l. 3463

Pozor!

Velikanska zaloga! — Oglejte si!

Beritel!

Alfonz Breznik

zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sod. in učitelj Glasbene Matice. »Zvezda« nasproti Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti nunske cerkve : nunske cerkve :

Za šolsko leto kupite na obroke od 10-15 K naprej klavir ali harmonij prvih svetovnih tvrdk — Bösendorfer, Czajka, Stelzhammer, (neprekosljivi klavirji) H. Heitzmann (najboljši pianini ali amer. harmoniji) Hörögel (od 90 K naprej). 10letna postavnoveljavna garancija! Najemnik klavirja postane lastnik istega dočim doseže najemnika višino kupnine. — Uglasevanje in popravila točno in ceno!

Violine, tamburice, strune in vse glasb. orodje po tvorniških cenah. — Šolske muzikalije kompl. v zalogi! — Zahtevajte specialni cenovnik najboljših harmonik. — Svarim pred nakupom event. falzifikatov in navidezno cenega popolna! Največja in najsposobnejša tvrdka na avstrijskem jugu! — Prevzema sestave orkestrrov, tamb. zborov itd.

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medica naročil sem bil za poskušno 1 zavoj Vašega „Sladn čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mese staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim „Sladnim čajem“ (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas vljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljati takoj še 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal. Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec mlj, lesni trgovec,

Skofljica, 10. II. 1912.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga redilna sredstva 1-3 K, velja „Sladin“ ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Sladn čaj“ 1 zavojček z „kg samo 60 v tudi pri trgovcu. Na tisoče ljudi ga zavziva z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkoczy, zraven rotovž; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädterstrasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarnarsko blago. — Drogijske cene. — Mastin za živinorejce. — Tel. 190.

MATEJ OBLAK

Ljubljana, Kongresni trg št. 6.

Velika zaloga domačih in tvorniških čevljev

Naroceni čevlji se izdelujejo v lastni delavnici.

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših predpisanih izdajah ter vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti priporoča po zmernih cenah

L. SCHWENTNER

3268

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 3 (poslojše „Mestne hranilnice“).

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov
domačega izdelka.

Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Brez konkurence. Najnižje cene. Solidna postrežba.

Konfekcija za dame in deklice — bluze.

Anton Schuster
modna trgovina
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.

Modno blago za dame in gospode, barhent, platno, preproge, garniture, pleči, šerpe itd.

Spretnega stenografa

obenem strojepisca s pisarniško prakso
sprejme takoj dr. Karl Triller,
odvetnik v Ljubljani. 3412

Gospodična

izurjena v vsem gospodinjstvu, kakor
v kuhi, šivanju in drugih gospodinskih
stvarih **zeli službe** pri boljši rodbini
v mestu ali na deželi. Razume se tudi
na trgovino. — Ponudbe na uprav-
ništvu „Sl. Naroda“ pod šifro A. M. 25.

Dve ali 3 elegantne sobe

nemeblované, brez kuhinje, prikladne
za pisarno, v sredini mesta,
:: se takoj oddajo. ::
Kje, pove upravništvo Slov. Naroda.
3414

Drože (kvas)

iz vinskega cveta

zajamčeno čiste, brez vsakega drugega
dodatka, **prodaja in razpošilja** od
3 kg navzgor ceneje od vsake konku-
rence tovarna vinskega cveta in drož v
Račjem, (Štajersko). 3312

Lokal

na vogalu Kongresnega trga in Vegove ulice
(sedaj uradniško konsumno društvo)
se odda v najem s 1. novembrom t. l.
Natančneje se izve 2095
v pisarni stavbenika g. Roberta
Smielowskega, Rimska cesta 2.

Najfinejše rokavice

pravi francoski parfumi
in vsi v to stroko spadajoči
predmeti v najfinejši kakovosti.
948
Za obila naročila se priporoča

OTILJA BRAČKO
Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Jabolka! Jabolka!

Imam 5 — 10 vagonov otrešenih

jabolk

različne vrste za oddati do 15. oktobra
tega leta. 3449

Ponudbe z navedbo cen pod šifro
„Jabolka H. K.“ na upravništvo
„Slov. Naroda“ do koncem t. m.

Poštni zavoj

(3 kg netto)
pristnega naravnega
malinčevega
sirupa

razpošilja franko po pov-
zetju za K 5-60 dvorni do-
bavitelj lekarnar

G. Piccoli, Ljubljana.

Razpošilja tudi v sodčkih
in steriliziranih steklenicah.

Moderne krasne bluze

iz svile, gaza, čipk, etamina, volne in
barheta, vrhnja in spodnja krila, ple-
tene jope, vse v največji izbiri po
zelo ugodnih cenah v modni in športni
trgovini 3163

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.
7-32 zjutraj. Osebn. vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.
9-09 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
11-30 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-31 popoldne. Osebn. vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.
3-32 popoldne. Osebn. vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.
6-35 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.
7-44 zvečer. Osebn. vlak, na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10-02 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osebn. vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Lince, (Londona)
Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osebn. vlak iz Trbiža,
Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice,
Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka,
Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osebn. iz Straže-Toplic,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osebn. vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenice, Linca, Celovca,
Solnograda, Franzenfeste, Beljaka, Tržiča,
Kranja.

7-00 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenice z
zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
zenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice,
Trbiža, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca,
Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-13 po noči. Osebn. vlak iz Straže-To-
plic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega,
Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osebn. vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenice, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12,
7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41,
6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Pravkar došlo čez 30.000

svežih najmodernejših komadov in sicer:

čez 5000 jesenskih in zimskih oblek, pelerin
in dežnih plaščev za gospode od

K 12—, 20—, 30 in naprej

„ 3000 jesenskih in zimskih raglanov
najnovejših vzorcev à K 15—,

20—, 30— in naprej

„ 2000 jesenskih in zimskih hlač najno-
vejših vzorcev à K 4, 6, 8 itd.

„ 3000 oblek in raglanov za dečke à K
5—, 8—, 12— in naprej

„ 3000 najmodernejših klobukov za go-
spode in dečke od 2 K naprej.

15000 damske konfekcije

najmodernejše, kakor kostumov, plaščev, pale-
totov, jopic, kril in bluz po priznani nizki ceni.

Vsakdo si lahko ogleda mojo bogato zalogo, ne da bi
bil prisiljen kaj kupiti.

Na deželo pošiljam na ogled brez povzetja.

Priporoča se slavnemu občinstvu z vsem spoštovanjem

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič Ljubljana,
Mestni trg 5.

Zaradi opustitve

raznih vrst perila in švicarskih vezenin posameznih
prtov in spodnjih kril, se prodaja po zelo nizkih cenah.

Opreme za neveste

Platno, šifon in švicarske vezenine se kupijo zelo
ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, oprave za
kavo, nogavice in žepni robci.

Glavna zaloga c. kr. priv. tovarnen platna

in vseh platnenih izdelkov **Norbert Langer & Söhne**
znano najboljši izdelki, originalne tovarniške cene.

Opreme za novorojenčke.

Anton Šarc Ljubljana, Selen-
burgova ulica 5.

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole,
učiteljske in licej, za obrtne
in strokovne šole

ima v najnovejših izdajah
v zalogi

„Narodna knjigarna“

v Ljubljani,
v Prešernovi ulici šte. 7.